…ХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган

№ 256 (6176)
ДЕКАБРИИН 29
СУББОТО
1951 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

…ймагуудай промкомбинадуудай хүдэлмэриие һайжаруулха

…ад зоной улам ургажа байгаа …э хэрэглэлнүүдые эрхим һай… хангаха ябадалда парти, пра…льствын зүгһөө тон ехэ анхарал …дана. Энэнэй үндэһөөр, ажал…а шухала зүйлнүүдые бүтээн …даг үйлэдбэринүүд промыш…а центрнүүдһээ тадна, мүн хү… нютагуудаар нээгдэнхэй.

…эшээлхэдэ, манай республикын …, район бүхэндэ элдэб янзын …сэлнүүдые үйлэдбэрилдэг …комбинат бии байна. Баунтын …тай промкомбинадай (директо… И. И. Распопов) хүдэлмэ… абаад үзэе. Тус предприяти …элэй 11 һарын турша соо үй…риингөө түсэбые 137 процент …ээ. Гэхэтэй хамта, гол түхэ… продукци бүтээхэ даабаряа ни… үлүүлээ: 50 мянган хэһэг …исэ хэхэ ёһотой аад, 95 мян… канцеляриин 30 столой орондо …10 тэргын орондо 18-е гэхэ …р үйлэдбэрилөө.

…эшэлэн Улан-Үдэ городой Же…дорожно районой промкомби… дурсагдаһан хугасаа дотор үй…эриингөө программые 125 про… дүүргээ.

…энэй амжалтын эшэ үндэһэн …гэбэл, өөһэдынгөө цехүүдые …баритай хүдэлмэришэдөөр бү…үлһэн, ажалыень зүбөөр эм…һэн, техникэ һайнаар ашагла… социалистическэ мүрысөө үргэ… дэлгэрүүлһэн, түрүүшүүлэй …дүршэлые бүгэдын шадабари …охын түлөө, продукциингаа …рые бүри һайжаруулхын тү… саг үргэлжэ тэмсэһэн, үйлэдбэ…һэн юумэнүүдээ дары худал… мүнгэнэй нормальна эрьесэ …аһан байна.

…хэ зуура, үйлэдбэриингөө түсэ…ые хододоо таһалдуулдаг пред…тинууд нютагай промышленнос… Министерствын системэдэ …бии байһаар. Үнгэрэгшэ 11 һа…дүнгүүд дээрэһээ харахада, …агуудтахи промкомбинадуудай …хинь даабаринуудаа дүүргээ… байба.

…шалтагаануудынь юуб? Эдэ… хүсөөр бата, түхеэрэлгээр, …спортна хэрэгсэлнүүдээр дута… гарзаяа харюулхагүй дан жэ… һалбаринуудтай (цехүүдтэй) …а юм.

…эшээлхэдэ Мухаршэбэрэй айм…комбинат 11 хүнһөө бүридэ…8 цехтэй аад, 10 албахаагшад… Түнхэнэй аймпромкомбинат …2 хүнһөө бүридэһэн 10 цех… аад, 10 албахаагшадтай. …тэдэнэй ажалайнь хүсэн олон …ээ сасагдаад, тон шухала зүйл…ые (хирпиисэ, мебель, тэргэ…та, амһарта, извёстко болон бу…е) үйлэдбэрилхэ хэрэгтэ анха… табигданагүй, энэ тэрэ жэжэ …э бүтээлгэдэ сатаа барадаг, …олодоггүй байна.

…рээнһээ гадна, хүтэлбэрилэгшэ… хангалтагүйгөөр хандадаг… хиналта хэдэггүйһөө, хүмүү… жүүлгын хүдэлмэриин муугаар ябуулагдаһанһаа, ажалай заршамай һула байһанһаа боложо зарим промкомбинадуудта үрилтэ, хулгайлга, дуталта тохёолдоно, материалнуудай гутаагдаха, эбдэгдэхэ ябадал ушарна, тоо бүридхэлынь бусайдана. Эдэ бүгэдэ хадаа комбинадуудай түсэбэй дүүргэгдэдэггүйн, продукциннь шанар муутай аад, үнэ сэтэй байдагай, мүнгөөр дутажа уридэ ородогой, ажалай бүтээсын бага байдагай үндэһэн шалтагаан болоно.

Эдэ дутуунуудай бии байһан ябадал үшөө юун дээрэһээ үндэһэлнэб гэбэл, хэдэ хэдэн (илангаяа Мухаршэбэрэй, Түнхэнэй, Кударын) аймагуудай ажалшадай депутадуудай Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүд промкомбинадуудай хүдэлмэриие хинан шалгадаггүй, тодорхой туһаламжа үзүүлдэггүй—намһаа саагуур гэһэншэгээр хандадаг байна.

Промкомбинат бүхэниие һайнаар хүдэлмэрилдэг, хүн зондо хэрэгтэй, эрхим шанартай продукци гаргадаг, ашаг олзоор сэхэ предприяти болгохо гээшэ нютагай промышленностиин Министерствын хойшолуулашагүй шухала зорилго мүн. Энэнэй тулада комбинадуудайнгаа хүдэлмэриие шэнэдхэн табиха, саг үргэлжэ хинан шалгажа, тодорхой хүтэлбэреэр хангажа, хаһа саг соонь зохихо туһаламжа үзүүлжэ байха шухала. Комбинадуудаа мэргэжэлтэй кадрнуудаар бүридүүлхын тула түрүүшын ээлжээнэй, түргэн хэмжээ абаха хэрэгтэй.

Аймпромкомбинадууд түсэбөө табиха, ассортиментнүүдые хараалхадаа, ажалшадай эрилтэ хэрэглэлнүүдые анхаралдаа абаха ёһотой, тиигэбэл бүтээһэн зүйлнүүдынь худалдаан болосотой байха гээшэ.

Хүдэлмэришэдэй шадабари мэргэжэлые саг үргэлжэ дээшэлүүлхэ зорилгоор кружогуудые байгуулха, курсануудта эльгээхэ, ондоо предприятинуудта практика гаргуулха мэтээр һургаха шухала.

Үйлэдбэреэ һайжаруулхын тула уралан нарижуулгын ба ухаалан зохёолгын хүдэлмэри хэхэ гээшэ инженер, техник бүхэнэй, хүдэлмэришэн бүхэнэй хүндэтэ хэрэг мүн. Энээниие бүхы промкомбинадуудта үргэнөөр дэлгэрүүлхын түлөө тэмсэл эмхидхэхэ, новаторнуудай үүсхэлые халуунаар дэмжэхэ ба анхаралаар хүреэлхэ шухала.

Түрүү предприятинуудай дүй дүршэлые шудалан абажа, социалистическэ мүрысөө бүри ехээр дэлгэрүүлэн, ажалай бүтээсые үдэрһөө үдэртэ дээшэлүүлжэ, комбинат, цех бүхэниие эрхимээр хүдэлмэрилдэг болгохо гээшэ аймагуудай партийна, советскэ органуудай, нютагай промышленностиин Министерствын шухала зорилго мүн.

Шэнэ жэлдэ шэнээр хүдэлмэрилхэ, арад зондо зорюулан олон янзын, эрхим шанартай продукци элдэб ехээр үйлэдбэрилхэ хэрэгтэй.

Үтэгжүүлгэ тракторнуудаар шэрэгдэнэ

…ЛАДИМИР. Областиин машин…ракторна станцинууд централь…үрин газарнуудһаа холын поли…та үтэгжүүлгэ абаашалгадань …озуудта туһална. Механизатор… болбол 8—10 тонно ашаа шэ… шарганууды олоор хэхэ яба…дань колхозуудта туһалаа.

…зниковско МТС-эй тракторист …р Брунов гэгшэ Ждановай нэ…жэтэ колхоздо хүдэлмэрилхэ …аа, тиимэ гурбан шаргануудаар …жүүлгэ шэрэнэ. Тэрэ хадаа …жүүлгэ шэрэжэ. абаашаад, тэ…ние буулгахыень хүлеэнгүйгөөр, …дары фермэдэ һөөргөө бусажа, хоёрдохи шаргатай үтэгжүүлгэ шэрэжэ абаашадаг байна. Тэрээнээ абаашажархиһоор хооһороод байһан түрүүшынгээ шаргые абаад бусадаг юм. Тиихэдэнь гурбадахи шаргада үтэгжүүлгэ ашагдаад байдаг.

Бруновой машина нэгэшье минута дэмы зогсодоггүй. Тракторист хадаа үдэр соо зургаан эрьесэ хэжэ, 60 тонно үтэгжүүлгэ шэрэнэ. Үтэгжүүлгэ шэрэлгын энэ арга олон МТС-үүдтэ үргэнөөр дэлгэржэ байна.

Областиин МТС-үүд үтэгжүүлгэ шэрэхын тула 120 машина гарганхай.

Уһалагдаха районуудта хүдөө ажахын культурануудые тарилга

…ЕНИНГРАД. Ургамалнуудые …лгын Бүхэсоюзна институт бол… коммунизмын агууехэ барилга…та ойрын районуудтахи уһа…иин газарнуудта элдэб культу…уудые тарижа туршаха ехэ… хүдэлмэри хэһэн байна.

…краннын урда зүгтэ, Поволжье… Каспиишадарай набтар газарта, Туркменидэ, Узбекистанда 12 мянган түрэлэй элдэб культуранууд үнгэрэгшэ хабар тарилгдаһан байгаа.

Аскания-Новын полинуудта 200 шахуу сортын кукуруза тарилгдаһан байна. Наран сэсэг уһалагдаад байхадаа юрынхиһөө нэгэ хахад дахин ехэ ургаса үгэхэ байна гэжэ туршалга дээрэһээ тодорхойлогдоо.

АЖАЛАЙ СТАХАНОВСКА ВАХТА ДЭЭРЭ

Түсэбһөө гадуур шпала хюрөөдэнэ

Шпала хюрөөдэхэ жэлэйнгээ түсэб дүүргэһэн предприятинуудай тоо үдэр бүри олошоржо байна. «Бурмонголлес» трестын шпала хюрөөдэдэг предприятинуудай хоорондо дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ Сэлэнгын шпалозаводой коллектив түрүү һуури эзэлжэ ябана. Тус завод жэлэйнгээ программые декабриин 20-ной байдалаар 107 процент дүүргээ.

Тиихэдэ Шулуутайн леспромхоз шпала хюрөөдэхэ жэлэйнгээ түсэб энэ оной декабриин 25-най байдалаар 5 мянган хэһэг шпалаар үлүүлэн дүүргээ. «Бурмонголлес» трестын шпала хюрөөдэдэг предприятинууд жэлэйнгээ түсэбые 6 үдэрөөр уридшалан 105 процент дүүргээд, мүнөө түсэбһөө гадуур хэдэн мянган хэһэг шпала хюрөөдэжэ, Эхэ орондоо бэлэглэн, ажахын шэнэ жэлые угтахань.

А. Дейнеко.

Түрүү магазин

Заганай сельпо Бичурын аймаг соо түрүү сельпонуудай нэгэн гэжэ тоологдодог юм. Энэ сельпогой хүдэлмэрилэгшэд (правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Тогошиев) эд бараанай эрьесын түсэбые хододоо амжалтатайгаар дүүргэнэ. Үнгэрэгшэ 11 һарынгаа түсэбые 102 процент дүүргэһэн байгаа.

Тус сельпогой Заганай сельмаг (магазиниие даагша С. Шоймполов, продавец М. Цыбикова) һайнаар хүдэлмэрилнэ. Энэ магазин үнгэрэгшэ 11 һарынгаа түсэбые 131 процент дүүргээ. Зарим һарада түсэбөө 150 процент хүрэтэр дүүргэдэг.

Хабарай тарилга, үбһэ, таряа хураалга мэтын хүдөө ажахын кампанинуудай үедэ магазинай хүдэлмэрилэгшэд нүүдэл наймаа эмхидхэжэ, үргэн хэрэглэлэй эд бараагаар колхознигуудые гүйсэд хангадаг юм. Эд товар худалдаха түсэбөө ходо үлүүлэн дүүргэдэг тула магазинай хүдэлмэрилэгшэд һара бүри ехэ салин, мүнгэн шагнал абана.

Б. Мунгонов.

Улан-Үдын шэлэй заводой шэл отололгын цехын нүхэр Мишкинагай хүтэлбэрилдэг комсомольско-залуушуулай бригада халаанайнгаа даалгабариие хододоо үлүүлэн дүүргэжэ, цех соогоо дэлгэрһэн мүрысөөндэ түрүүлнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: бригадир Мишкина (зүүн гарһаа) бригадынгаа гэшүүдтэ заабари үгэжэ байна.

Б. Баировай фото.

Социалистическэ мүрысөөн үргэдэнэ

Коммунист Иван Костромин гэгшэ Хандагатайн леспромхозой Ташаланка гэжэ участогта электрохюрөөгэй мотористаар хүдэлмэрилнэ. Тэрэ хадаа социалистическэ мүрысөөндэ ороходоо модо отолхо намар-үбэлэй сезоной түсэбые 9800 кубометрээр үлүүлэн дүүргэхэ уялга абаа һэн.

Тиигээд, модо бэлэдхэлэй сезоной эхилһэнһээ хойшо тэрэ хадаа хэлэһэн үгэдөө хүрэжэ ябана. Декабрь һарын түрүүшын хахадта нүхэр Костромин гансал эрхим шанартай 1067 кубометр модо отолоо. Сезоной эхилһэнһээ хойшо энэ оной декабриин 15 хүрэтэр 4856 кубометр модо отолһон байна.

Тиигэжэ, һара бүхэндэ 2700—3000 түхэриг хүрэтэр салин олоно. Нүхэр Костромин үдэр бүри 57,5 кубометр модо отолхо нормотой аад, мүнөө 90—100 кубометр хүрэтэр отолжо, үдэрэйнгөө нормые 170 процент дүүргэнэ.

Коммунист нүхэр Костромин гансахан тоогой талые харадаггүй, мүн шанарай түлөө тэмсэдэг байна. Тэрэ хадаа һайн шанартай модоор элбэг газарнуудые хүдэлмэриингөө һүүлээр бэдэржэ олоод, үглөөгүүр эртэ ерэжэ, тэдэниие отолжо эхилдэг юм. Гална, хюрөөгөө үдэшынгээ эдеэлэлгэнэй һүүлээр хурсалжа, заһабарилан хүдэлмэридэ бэлэдхэнэ.

Ажалай үндэр бүтээсые хайшан гэжэ туйланаб гэхэдэ, тэрэ хадаа ажалайнгаа үдэрые нигтаруулхаһаа гадна, өөртөө үгтэһэн механизмын хүсые гүйсэд ашагладаг юм. Тэрэ хадаа механизмдаа гамтайгаар хандадаг байна.

Нүхэр Костромин өөрынгөө туһалагшадай ажал хүдэлмэриие зүбөөр эмхидхэнэ, тэдэнэй дунда агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулжа, социалистическэ мүрысөө үргэн далайсатайгаар дэлгэрүүлнэ.

Коммунист Костроминой жэшээтэ үүсхэлые халан абагшад энэ участогта үдэр бүри олошорно. Жэшээлхэдэ, электрохюрөөшэд Потылицин, Ивакин болон бусад мүнөө үдэрэйнгөө нормые холо үлүүлэн дүүргэнэ.

Д. Очиржапов.

Ленинград городой ба Ленинградска областиин промышленность 1951 оной гүрэнэй түсэб дүүргэбэ

ЛЕНИНГРАД, декабриин 26. (ТАСС). Нүхэр И. В. Сталинда эльгээһэн бэшэг соогоо Ленинградые ороной техническэ прогрессэй шухалын шухала центр болгохобди гэжэ абаһан уялгаяа амжалтатайгаар бэелүүлэн, Ленинградай ба Ленинградска областиин ажалшад наукын ажал-ябуулагшадай болон промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй харилсан ажаллаһанай ашаар валовой продукци гаргалгаар 1951 оной гүрэнэй түсэбые декабриин 18-да дүүргэбэ.

Тогтоогдоһон номенклатурын ёһоор элдэб шухала зүйлнүүдые үйлэдбэрилэн гаргаха түсэб мүнөөдэрэй байдалаар ехэнхидээ дүүргэгдэбэ.

Предприятинуудта продукциин шанар нилээд дээшэлһэн, үнгэрэгшэ жэлэйхитэй сасуулбал үйлэдбэриин хэмжээн ехэ болоһон байна.

Ленинград городой машина бүтээлгын заводууд 1951 ондо хэдэн арбаад машинануудые ба механизмуудые шэнээр гаргадаг болоо. Промышленна шухалын шухала продукциин тоодо унифицированнэ конструкцяар бүтээгдэһэн хүсэтэ гидротурбинанууд, элдэб системын автомадууд, металл отолдог станогууд, хэмжэлгын приборнууд гэхэ мэтэнүүд ороно.

Ленинградска предприятинууд коммунизмын сталинска барилганuудай хүндэтэй ба харюусалгатай захилнуудые болзорһоонь урид, үндэр шанартайгаар бэелүүлээ.

Ноойһон, хлопчатобумажна бүдүүдые, нииткэнүүдые, элдэб оймһонуудые, мүн булгайраар оёдоһон элдэб гуталнуудые үйлэдбэрилгэ үнгэрэгшэ жэлэйхитэй сасуулбал, ургаһан байна.

Ленинградай ба Ленинградска областиин промышленна предприятинуудай коллективүүд шэнэ техникэ нэбтэрүүлхын, технологическа процессүүдые нарижуулхын, үйлэдбэриин новаторнуудай дүй дүршэлые ба советскэ түрүү наука болон техникын туйлалтануудые дэлгэрүүлхын түлөө, энээнэй үндэһөөр продукциин шанарые һайжаруулхын, өөрынь үные химдаруулхын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэжэ байна.

Каховско гидроузелай барилгашад

Днепрын баруун үндэр эрье дээрэ агууехэ вождиин нэрээр нэрлэгдэһэн виноградна совхозой хүдэлмэришэдэй бүтээһэн, В. И. Ленинэй памятник харагдана. Владимир Ильичын скульптура хүл дээрээ бодоод байһаар хэгдэнхэй, ороноо электрификацилха тухай ленинскэ захяас бэелүүлэн, сталинска түсэбөөр Каховско гидроэлектростанци байгуулжа байгаа барилга тээшэ гараараа заажа байһаар уралан бүтээгдэнхэй.

Эндэ—днепровско агууехэ барилгын гол ханань байна. Эндэһээ Каховско гидроузелай панорама эли тодоор харагдана.

Бүри һая элһэтэ добоор һалхи шуурганай хүүежэ байдаг газарта мүнөө ТЭЦ-эй, автобазын, бетонно заводой башниин, уһа татадаг станциин корпусууд, ууралай-котельнэ ба туһалбариин бусад предприятинуудай хоолойнууд бодхоогдоо.

Барилгашадай город—шэнэ Каховкодо—хүн зоной һууржаһан кварталнуудтай зэргэлээд газар малтадаг машинын, башенна ба кабель-крануудай, ленточнэ транспортенуудай, механическа аргаар бе…-худхадаг машинануудай хүн…эхэ абяан үдэршье, һүнишье та…лданагүй. Баригдажа байгаа олон дабхар байрын гэрнүүд, захиргаанай ба культурно-байдалай байшангууд Днепртэ бүри дүтэлжэ байна. Барилгын гражданска управлениин коллектив жэлэйнгээ түсэб үшөө Агууехэ Октябриин 34 жэлэй ой хүрэтэр дүүргээд, январиин 1 хүрэтэр үшөө хэдэн арбаад мянган квадратна метр байрын гэрнүүдые ашаглалгада оруулха гэһэн уялга абаһан юм.

Городой барилгашад эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэсоюзна конференциин нээгдэхэ үдэр жэлэйнгээ түсэбһөө гадуур 3300 квадратна метр ниитэ талмайтай байрын хоёр дабхар 11 гэрнүүдые ба долоонжэлэй һургуулиин байшан ашаглалгада оруулаа.

Городой зүүн урда захада ехэ хүдэлмэри дэлгэрээ. Эндэ трансформаторна подстанци, модоной завод түхеэрэгдэжэ, сахариг түмэр замай полотногой дошо хэгдэжэ байна. Эндэ ерэхэ болоо һаа, нэмжээ хара элһэн талые дабажа гараха хэрэгтэй. Транспортаар оройдоо ябахын аргагүй. Элһэтэ гүбөөдэ тракторнууд-тягачнууд юрын прицептэй ябахадаа шабардашадаг байна. Гэбэшье, энэ хаалтые советскэ хүнүүдэй эршэ шадал ба зориг дабажа гараа. Механизаторнууд прицепүүдээ элһэндэ шэнгэхээр бэшэ, харин шаргын үргэн шэнгеэр зохёонхой. Тракторнууд-тягачнууд гэнжэеэ ханхирган, мүнөө барилгын талмайнууд дээрэ шулуу, бетон ба бусад материалнуудые асаржа, элһэтэ гүбөө дабан гарана.

Харгын хүдэлмэришэд барилгын шэнэ талмайнуудта ошоһон шухала шоссейнэ харгы хэхэ хүдэлмэриин сагые хоёр дахин багадхажа хүдэлмэрилхөөр шиидэнхэй. Тэдэнэй хэлэһэн үгэнь заабол бэелүүлэгдэдэг байна. Михаил Спасовскиин хүүргэ дархалдаг бригада 12 мянган квадратна метр харгы хүүргэлжэ, гурбан халаанай даалгабари дүүргэнэ. Мүн тус бригадатай зэргэшэн харгын хүдэлмэришэдэй үшөө нэгэ хэдэн бригаданууд эршэмтэйгээр ажаллана. Тэдэниие бултыень Спасовский һургаһан байха юм. Ябашагүй элһэн соогуур гаргагдаһан шэнэ шоссейнэ харгыгаар һаядаа ашаанай автомашинануудай колоннонууд һаадгүй ябаха байна.

Тус барилга үдэр бүри шулуу улам ехээр хэрэглэдэг болонхой. Каховкоһоо 16 километр холо газарта Любимовска карьер (шулуу малтажа абадаг газар) ашаглалгада ороод байна. Тэрэ хадаа экскаваторнуудаар, бульдозернуудаар, скрепернуудаар, эльһэ шорой зөөжэ өөрөө буулгадаг ашаанай машинануудаар, шулуу буталдаг машинануудаар ба бусад эрхим классай техникээр зэбсэглэгдээ. Мэнэ һая эндэ 250 киловатт хүсэтэй электростанци хүдэлжэ захалаа. Хамта 500 хүдэлмэришэд ба инженерно-техническэ хүдэлмэришэдтэй тус карьерэй коллектив сүүдхэ соо 500 кубометр барилгын шулуу малтаха байһан аад, 1300 кубометр бэлдэдэг болоо. Сүүдхэдэ 1500 кубометрһээ доошо бэшэ шулуу ба хайр бэлдэдэг болохо гэжэ уялга абаһан байна.

Барилгада хэрэгтэй ашаануудые буулгадаг газарта түхэреэн сүүдхэ соо хүдэлмэринь бурьялжа байдаг, тэндэ суднонууд хойно хойноһоон ерэжэл байна. Ороной 120 городуудһаа 200 гаран предприятинууд өөһэдынгөө продукци Каховкодо эльгээнэ.

Ашаануудые буулгахаар суднонуудай саг үргэлжэ ерэжэ байгаа газарнуудта улам зайгүй боложо байна. Тэдэнэй хажуугаар пульпопроводой лентэ татагданхай. Газар малтаха хүсэ ехэтэ машинанууд ашаа буулгаха саг үргэлжын механизированнэ томохон байрануудые түхеэрхын тулада, эрье шадарай шорой малтана. Тэдэнь гидроузелай гол ехэ объектнүүдэй барилгын эхилтэр ашаглалгада оруулагдаха юм.

Барилгада хэрэгтэй ашаанууд һаядаа түмэр харгыгааршье асарагдаха юм. Федоровко станциһаа гидроузелай район хүрэтэр түмэр харгы табигдаха байна.

Агууехэ барилга дээрэ бэлэдхэлэй хүдэлмэриие дүүргэхэ болзор үдэр ерэхэ бүри дүтэлжэл байна. Днепростройн хүдэлмэришэд гидроузелай гол ехэ объектнүүдэй барилгые эхилхээр бэлдэнэ. Гидромеханизациин барилгын монтажна шэнэ Управлени байгуулагдаа. Тэрэнэй коллектив плотина, гидроэлектростанциин байшангуудай ба шлюзнүүдэй барилгатай холбоотой гидромеханическа бүхы хүдэлмэри дүүргэхэ болоно.

Гол объектнүүдэй барилга дээрэ механизаторнууд ехэ хүдэлмэри хэхэ юм. Һая байгуулагдаһан Днепростройн машинно-прокатна станциин паркнуудта мүнөө 70 гаран экскаваторнууд, скрепернууд, бульдозернууд, ашаа үргэхэ кранууд, мотовозууд, автоматическа аргаар ашаа тээхэ ба бусад орёо оньһон машинанууд, агрегадууд бии болонхой.

Каховско барилга дээрэ хүдэлмэриин темп ба хэмжээнүүд үдэр бүри улам ехэ болоно. Эндэ—Доодо Днепрын эрье дээрэ ороной элдэб олон зүгүүдһээ ерэһэн хэдэн мянгаад советскэ патриодууд ажаллана. 4 мянга гаран шулуушад, штукатуршад, модоной дархашуул, электригүүд, бетоншигууд, механизаторнууд үйлэдбэриингөө нормонуудые саг үргэлжэ үлүүлэн дүүргэнэ. Тиихэдэ 2 мянга шахуу хүдэлмэришэд тус бүридөө 2—2 даалгабари дүүргэдэг байха юм. Комсомолец Василенкын бригада 1953 оной түсэбөөр гурбадахи һараяа хүдэлмэрилжэ байна. Экскаваторщигууд Баденков ба Копачук гэгшэд 3 һара соо жэлэйнгээ даалгабариие дүүргэбэ. Штукатур Гнатовская, шулуушад Ковалев ба Носков, электрик Новиков, модошо дархан Руденко ба бусад олон хүнүүдэй нэрэ хаа хаанагүй алдаршанхай.

Доодо Днепрын эрье дээрэ кадрова днепростройнхидтой хамта Каховско гидроузел бариха даалгабариие амжалтатайгаар дүүргэхэ гэжэ эрид шиидэһэн залуу барилгашадай бата бэхи ба эбтэй коллектив урган гараа.

П. СКИБА.

г. Каховка, Херсонско область.

МАЛАЙ ҮБЭЛЖЭЛГЫЕ АМЖАЛТАТАЙГААР ҮНГЭРГЭХЭБДИ

ГЭЖЭ ИВОЛГЫН АЙМАГАЙ „УЛААН ОРОНГО“ КОЛХОЗОЙ ГЭШҮҮД МЭДҮҮЛНЭ

Малай үбэлжэлгын үе—ниитын малажал хүгжөөлгын эгээл харюусалгатай үе мүн. Үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхын тула бүхы малаа дулаан байраар, элбэг тэжээлээр хангаха, малай харууһа ба эдеэлүүлгые зүбөөр эмхидхэхэ, малшадай дунда социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ хэрэгтэй.

Үбһэ тэжээл зүбөөр гаргашалнабди

Манай һүнэй-товарна фермэ хадаа аймаг дотороо томо фермэнүүдэй нэгэн юм. Фермэдээ 1300 гаран үхэрнүүдтэйбди. Үнгэрэгшэ жэл тэжээл багатай дээрэһээ үнеэднай ехээр туража, һү багаар үгэһэн байгаа.

Малай ашаг шэмэ дээшэлүүлхын тулада тэжээлэй база байгуулха хэрэгтэй. Тиимэһээ малдаа элбэг хүрэхэ тэжээлэй база байгуулха асуудал хадаа бидэнэй урдахи хойшолуулашагүй зорилго байгаа. Колхозой сабшалан һайжаруулха хүдэлмэридэ бидэнэр малшадшье хабаадалсадаг байгаабди. Дүй дүршэл ехэтэй луговод Лхамажаповай хүтэлбэрилдэг тэжээл бэлэдхэлэй бригада һайнаар хүдэлмэрилжэ, нилээд ехэ хүдэлмэри хэһэн байна. Энэ бригадаһаа гадуур хабар, зунай сагта сабшалан һайжаруулха, уһалха хүдэлмэридэ бүхы колхознигууд, тэрэ тоодо малажалай хүдэлмэрилэгшэд хабаадалсадаг һэн. Энэ оролдосото ажалаймнай үрэ дүн һайн байгаа. Нёдондо жэлэйхидэ орходоо манай колхоз энэ жэллэ һураггүй ехэ үбһэ тэжээл бэлэдхэһэн байна. Жэшээнь, манай фермэдэ нёдондоной хиһоо 4 дахин ехэ үбһэ таһалжа үгөө. Тиимэһээ манай фермэ малай үбэлжэлгые эмхитэйгээр үнгэргэжэ, малаа тобир тарган ондо оруулжа шадаха. Гэбэшье, бидэнэр үбһэ тэжээл ехэтэйдээ найдашоод һуужа байдаггүйбди. Малые тарганаар ондо оруулхын тулада үшөө олон хэмжээ-ябуулганууд хэрэгтэй. Зунай адуулгые зүбөөр эмхидхэжэ, малаа таргалуулаабди. Мал тарганаар үбэлжэлгэдэ орохолоо тэжээлшье багаар эдидэг, тамир шадалаа хүлэлсэгүй байдаг юм.

Малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэл хадаа малые тобир тарганаар ондо оруулха нэгэ шухала нүхэсэлычь мүн. Тиимэһээ манай фермын хүдэлмэрилэгшэд нүхэр Бадмаевай хүтэлбэрилдэг барилгын бригадатай хамта малай бүхы байрануудые заһабарилһан. дулаалһан байгаа. Үбэлдөө элбэг хүрэхэ хохир бэлэдхэһэн, уһалууриин газар түхеэрһэн байнабди. Манай фермын үбэлжэлгэдэ бэлэн болоһые октябрь һарын эсэстэ аймагай комисси шалгаад, һайн сэгнэлтэ үгөө һэн. Колхозой правлени, партийна организаци манай фермэдэ 10 гаран колхознигуудые нэмэжэ эльгээһэн, мори унаа, тэргэ болон бусад зэр зэмсэгүүдые үгэһэн байна. Тусгаар эмхидхэгдэһэн транспортна бригада холын газарнуудта байһан үбһыемнай шэрэжэ үгөө. Мүнөө манай фермэ хоёр һара соо хүрэхэ тэжээлэй запастай. Октябрь, ноябрь һарануудта сагай уларил дулаан байжа, бидэнэр үхэрнүүдээ үглөөгүүр ба үдэшэниинь үбһөөр халуулаад, үдэртөө тарянай полинуудта адуулдаг байгаабди. Тиин тугалнуудаа газаагаа үбһэ эдюулжэ байлгадагбди. Мүнөө малаймнай тамир шадал һайн. Тиин тарган мал хүйтэндэ тэсэмгэй байдаг.

Манай фермын хүдэлмэрилэгшэд даалгабарита ажалдаа үнэн сэхээр хандадаг. Жэшээнь, һаалишад Цыпил Анжуева, Цырендулма Юмова, пастухууд Шойжо Бальжиев, Тогочи Ринчинов ба бусад малай тоо толгой олошоруулха, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ талаар һайн амжалта туйлаа. Һаяшаг үнгэргэгдэһэн хүдөө ажахын аймагай выставкэдэ манай фермэ хабаадажа, 1-дэхи шатын диплом абаа. Манай фермынхид энэ жэлэй үбэлжэлгые һайнаар, нэгэшье малаа хороонгүй ондо оруулжа шадаха байха.

Цыден-Бальжир Будаев,
МТФ-е даагша.

Малажал хүгжөөхын түлөө колхозой коммунистнуудай тэмсэл

Малажал хадаа манай колхозно ажахын шухала һалбари юм. Тиимэһээ малажалые хүгжөөхын тула партийна организаци ехэ анхаралаа хандуулдаг. Энэ жэлдэ манай партийна организаци малажал хүгжөөлгын шухала нүхэсэл болохо тэжээлэй бата бэхи база байгуулха хэрэгые шухала асуудал гэжэ урдаа табиһан байна. Энэ асуудалые шиидхэхын тула партиин обкомой заабаряар тэжээл бэлэдхэлэй бригада түрүүшынхеэ эмхидхээд, дүй дүршэлтэй колхознигуудаар бүридхэһэн байнабди.

Энэ бригадын гэшүүд хсёр бүлэг боложо һалаад, сабшалан һайжаруулжа ургасыень дээшэлүүлхэ уялга абаад, хоорондоо социалистическэ договор баталһан байгаа. Партийна организациин бюро эдэ хоёр звенонуудай мүрысөөе хододоо шалгадаг, тэрэнэй дүнгүүдые бригадын зүблөөн дээрэ бүхы гэшүүдтэ хэлэжэ үгэдэг байгаа. Тэжээл бэлэдхэлэй бригадада коммунистнууд Дондок Будаев, Намжил Намсараев гэгшэд һайн ажалай үльгэр жэшээ харуулан хүдэлмэрилөө.

Партийна суглаан дээрэ тэжээл бэлэдхэлэй бригадын хүдэлмэри тухай саг үргэлжэ зүбшэн хэлсэжэ, али болохо туһаламжа үзүүлдэг, ажал эмхидхэлгэдэ, ниитэ-политическэ хүдэлмэри ябуулха хэрэгтэнь туһалалсадаг байгаабди. Колхозой правлениин, партийна организациин, түбхын түрүүн тэжээл бэлэдхэлэй бригадын гэшүүдэй оролдосотой һайнаар хүдэлмэрилһэнэй ашаар энэ жэл адуу малда элбэг хүрэхэ тэжээл бэлэдхэгдэһэн байна.

Үнгэрэгшэ жэлэй үбэлжэлгэһөө тобшолол хэжэ, манай партийна организаци энэ жэлэй малай үбэлжэлгые эмхитэйгээр үнгэргэхын тула олон хэмжээ бодомжолһон байна. Бүри июль һара соо малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэхэ бодото хэмжээ-ябуулга хараалһан байгаабди. Малажалай точко бүхэниие бэлэдхэхын тула харюусалгата хүн табигдаһан байгаа. Тиихэдэ колхозой барилгын бригада малажалай байрануудые шэнээр һэльбэн заһабарилһан байна.

Малажал дээрэ хүдэлмэрилжэ ябаһан коммунистнууд имагтал ажалай үльгэр жэшээ харуулдаг юм. Мүнөө малажал дээрэ 10 коммунист хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэр бултадаа һайнаар ажалладаг. Жэшээнь, КТФ-е даагша коммунист нүхэр Халзанов племенной моридые олоор үсхэбэрилһэнэй түлөө республикын хүдөө ажахын Министерствоһээ шан абаа, коммунист Цырендоржи Банзаров гэгшэ «Республикын эрхим хонишон» гэжэ хүндэтэ нэрээргэдэ хүртөө. Нүхэр Банзаров үбэлжэлгэдэ һайнаар бэлэдхээд, өөрынгөө отарые һайнаар үбэлжүүлжэ байна. Бүхы эхэ хонидоо искусственнаар ороондо оруулаа. Энэ жэлэй арбан һарын турша соо нүхэр Банзаров 401 ажалта үдэр олоо. Гадна, адуушан Дондок Будаев, фермэнүүдые даагшад Будаев, Кишиктуев гэгшэд түрүү үүргэеэ дүүргэнэ.

Манай партийна организаци малшадай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри таһалгаряагүйгөөр ябуулхын тула малай фермэнүүдтэ 10 агитаторнуудые томилһон байна. Тэдэндэ малажалай точко бүхэн даалгагдажа үгтөө. Тэдэнэр малшадай дунда 5 хоног соо нэгэ дахин хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг байна. Оронгын долоон жэлэй һургуулиин багшанар Зодбоева, Дамбаев, Хынзыхенова, Омбоев, Батомункуева, тэрэшэлэн манай колхозой коммунистнууд — агитаторнууд Бадмаев, Будаев ба бусад агитационно ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. 10 хоног соогоо нэгэ дахин агитаторнуудай семинар үнгэргэдэг байнабди. Энээн дээрээ 10 хоног соо хэһэн хүдэлмэриингөө дүнгүүдые хэлсээд, саашань 10 хоног соо хэхэ хүдэлмэри тухайгаа зүбшэн хэлсэдэгбди. Агитационно хүдэлмэриин дүнгүүд малай үбэлжэлгэтэй холбоотойгоор хэлсэгдэдэг юм. Малажал дээрэ 3 улаан булан түхеэрэгдэжэ, эндэ бүхы агитационно хүдэлмэри ябуулагдана. Малажалай хүдэлмэрилэгшэд, колхознигууд бултадаа газетэ абадаг. Мүнөө манай колхознигууд 270 экземпляр «Бурят-Монголой үнэн» газетэ, 40 экземпляр «Бурят-Монгольская правда», 85 экземпляр «Бурят-Монголой комсомолец», мүн 105 экземпляр аймагай газетэ захиһан байна. Малшадта культурно-ажаһуудалай һайн услови байгуулхын тула хододоо оролдодог байнабди.

Малай үбэлжэлгэ амжалтатайгаар үнгэргэхын тулада фермэ, гүүртэ, отара бүхэнэй хоорондо социалистическэ договор баталагданхай. Түрүү гүүртэ, отарада үгэхын тулада колхозой правлениин ба партийна организациин дамжуулгын Улаан тугууд бии болгогдоо. Малшадай абаһан уялгые һара бүхэндэ шалгаад, һайн показатель туйлаһан малшадта Улаан туг барюулагдадаг байна. Гадна малшадай мэргэжэл дээшэлүүлхын тула зоотехническэ курса хүдэлмэрилнэ.

Гэхэтэй хамта, малшадай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри үнгэргэхэ талаар бидэнэр нилээд дутагдалнуудтайбди. Колхозой уранһайханай самодеятельностиин кружок малшадые культурнаар ханганагүй, малшадта уранһайханай литература абаашажа уншуулагданагүй, зарим газарта агитационно хүдэлмэриин таһалдуулагдаһан баримтанууд, мүн бусадшье хэдэн дутагдалнууд үзэгдэнэ. Эдэ дутагдалнуудые усадхахын түлөө партбюро хэмжээнүүдые абажа байна.

Ниитэ-политическэ хүдэлмэриие ажахытай тааралдуулан ябуулжа малай үбэлжэлгые эмхитэйгээр үнгэргэхын түлөө тэмсэнэнбди.

Ринчин-Доржи Добчинов,
колхозой партийна организациин секретарь.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ВКП(б)-гэй Иволгын айкомой агитаци ба пропагандын таһагые даагша Р. Бимбаев колхозой агитаторнуудай семинар үнгэргэжэ байна.

Б. Баировай фото.

Һүнэй-товарна племенной фермын колхозой олон комсомолецууд хүдэлмэрилдэг. Тэдэнэр малай үбэлжэлгын үедэ бүхы малаа бүрин бүтэнөөр харууһалхын, шадал тамирыень доошолуулхагүйн түлөө бүхы оролдолго гүйсэлдэн гарган ажаллана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: һаалишан-комсомолка Ринчинханда Жамбалова.

Б. Баировай фото.

Манай хонишодой зорилго

«1951—1955 онуудай туршада республикын колхозуудта хони олоор үсхэбэрилхэ ба нооһо ехээр бэлэдхэхэ хэмжээнүүд тухай» республикын Министрнүүдэй Соведэй, партиин обкомой бюрогой тогтоолые манай колхозой хонишод ехэ баяртайгаар угтаа. Манай колхоз хадаа табанжэлэй эсэстэ 4650 хонитой болохо ёһотой.

Манай колхозой хонишод хони үсхэбэрилхэ табанжэлэй түсэбые болзорһоонь урид—1952 ондо дүүргэхэ уялга абаа. Энэ уялгаяа бодотоор бэелүүлхэ арга боломжо бидэндэ бии. Сабшалангай, бэлшээриин газарнай һайн. Энэ жэл хонишод түл абалгые һайнаар үнгэргэжэ, колхоз соогоо 100 эхэ хониин бүриһөө 107 хурьга абажа түлжүүлээ. Энэ намарай орооной кампаниие эмхитэйгээр үнгэргөөбди.

Хонидой ашаг үгэлгые ехэдхэхэ, үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхэ зорилго бидэнэрэй урда табигданхай. Табан жэлэй эсэстэ манай колхоз һайн үүлтэрэй 3600 хонитой болохо. Тиимэһээ племенной хонидые түргэнөөр үсхэбэрилхэ ёһотойбди. Тиихын тула һайн үүлтэрэй хусануудые худалдажа абаад, нютагай үүлтэрэй эхэ хонидтой ороондо оруулаабди.

Хонидоо, илангаяа һайн үүлтэрэй хонидые һайнаар харууһалнабди. Тэдээндээ концентрированнэ тэжээл эдюулнэбди. Бүхэли үбэлдөө хүрэхэ бүдүүн тэжээл бии. Тиихэдэ түрэхэ хонидые тусгаар харууһанда табяабди. Манай фермэ шэнэ түл абахаар бэлэн болоо. Фермын бүхы хүдэлмэрилэгшэд энэ жэлэй үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэжэ, хониной тоо толгой олошоруулха, ашаг үгэлгыень ехэдхэхын тула шармайн оролдоно.

Долгор Тарбаева, ОТФ-е даагша.

Малаа һайнаар харууһалха шухала

Ниитын малай тоо толгой олошоруулха, ашаг шэмыень дээшэлүү... гэһэн харюусалгатай зорилго ма... ажалай хүдэлмэрилэгшэдэй урда т... бигданхай. Энэ зорилго шиидхэх... тула тэжээлэй бата бэхи база ба... гуулха, малай харууһа, эдеэлүүл... һайжаруулха шухала. Би 15 жэ... соо һаалишанаар хүдэлмэрилнэб... Энэ саг соо малые харууһалха т... лаар яһала дүй дүршэлтэй болооб... Илангаяа үбэлэй сагта малай ха... рууһа ба эдеэлүүлгые һайжаруул... гээшэ угаа шухала хэрэг мүн. Х... нэйшье мэдэһээр, манай эндэхи са... гай уларил илангаяа хүйтэн шэ... рүүн байдаг. Үбэлэй сагта даал... барита үнеэдтээ тогтоогдоһон нор... мын ёһоор үбһэ тэжээл эдюулдэг, саг соонь уһалдаг ба дэбисхэрыень ходо һэлгүүлжэ байдагби. Тиин, тү... рэхэ үнеэдые тусгаар харууһалда... байнабди. Үнеэнэй түрэлгэдэ һай... наар бэлэдхээбди.

Даалгабарита үнеэдээ имаг... һайнаар харууһалһанай ашаар жэл бүри үнеэн бүхэнһөө тугал абаж... бүрин бүтэнөөр түлжүүлдэг байнаб... Энэ жэл 12 үнеэдһээ 13 тугал аба... жа түлжүүлээб. Тиихэдэ һү һаа... түсэбөө мүн дүүргээб.

Үнеэдые тарган шадалтайгаар үбэлжэлгэдэ оруулха гээшэ ехэ уд... хашанартай юм. Юуб гэхэдэ, тарг... мал үбэлэй шэрүүн хүйтэндэ тэсэм... гэй байдаг, үбшэлдэггүй байха юм. Тиимэһээ зунай сагта үнеэдээ т... галуулхын тула али болохо хэмж... абтадаг. Бэлшээрэе зүбөөр хэрэ... лэн, үнеэдээ саг соонь уһалдаг ба... набди. Таряа хуряалгын һүүл... үнеэд поли дээрэ адуулагдана.

Урда жэлнүүдтэ манай колхоз үб... һэ тэжээлээр дутагдалтай байгаа... һэн. Тиимэһээ энэ жэл тэжээл бэ... лэдхэлэй бригада эмхидхээд, үбһ... тэжээл горьтойгоор бэлэдхэгдэһэн байна. Колхозой правлени, партийна организаци сабшалан һайжаруулха хүдэлмэридэ бүхы малшадые хабаа... дуулһан байна. Тэжээлэй база бай... гуулхын түлөө колхознигуудай бүри... дөөрөө оролдоһоной ашаар элбэг хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхэгдээ.

Үбһэ тэжээлээ химгадалтайгаар гаргашалхын, малай харууһа, эде... лүүлгые улам һайжаруулжа, малай үбэлжэлгые эмхитэй һайнаар үнгэр... гэхын түлөө шармайн оролдонобди. Үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэр... гэжэ шадахашье байхабди.

Цыпил Анжуева, һаалишан.

ЭЛБЭГ ТЭЖЭЭЛ—МАЛ ҮСХЭБЭРИЛГЫН ҮНДЭҺЭ ҺУУРИ

ВКП(б)-гэй обкомой дүрбэдэхи пленум хадаа хээрын сабшалангай ургасые эрид һайжаруулжа, колхозно ниитын малда тэжээлэй бата бэхи база байгуулха тухай республикын колхозуудай урда харюусалгата зорилго табиһан байна. Энэ асуудалые шиидхэхын тула, тэжээл бэлэдхэлэй тусхай бригадануудые колхоз бүхэндэ эмхидхэхэ гэжэ партиин обком дурадхаһан байгаа. Тэдэ бригаданууд колхозуудай сабшалан ба бэлшээриие һайжаруулхын тула комплексно хүдэлмэри хэжэ, ургасыень дээшэлүүлхэ үүргэтэй байгаа.

Манай колхозой правлени, партийна эхин организаци партиин обкомой дүрбэдэхи пленумэй тогтоолые бэелүүлэн, 25 хүнүүдһээ бүридэһэн тэжээл бэлэдхэлэй бригада энэ хабар байгуулаа һэн. Тэрэнэй хүтэлбэрилэгшэ болгон намайе табиһан байгаа. Манай бригадада 505 гектар сабшалангай газар, мори унаа, зэр зэмсэг даалгажа үгөөд, лугомелиоративна хүдэлмэриин түсэб зохёожо үгэһэн байгаа. Бригада эмхидхэхын урда тээ—энэ жэлэй эхинһээ бүлэг луговодуудтай хамта хүдэлмэри хэжэ эхилһэн байгаабди. Бидэнэр тошон халяажа мүльһэ хүргэхэ, Оронго голые хааха бэлэдхэлэй зарим хүдэлмэри эхилһэн байгаабди. Үбэлэй сагта бидэнэр эхинэй хаалтада хэрэглэгдэхэ 100 кубометр шулуу зөөһэн, нүхэ малтаһан ба модо шэрэһэн байнабди. Гадна, хоёр зуу мянган кубометр хэмжээнэй мүльһэ хүргэхын тулада тошон халяаһан ба энэ мүльһэн дээгүүрээ канава малтаһан, мүн бусад хүдэлмэри хэһэн байгаабди.

Гэхэтэй хамта, сабшалан дээрэ хэгдэхэ гол хүдэлмэри тэжээл бэлэдхэлэй бригадын эмхидхэгдэһэнэй һүүлээр эхилээ юм. Түбхын түрүүн бидэнэр сабшалан дээрээ наг шэбхэ шэрэжэ эхилээ һэмди. 42 гектар сабшалангые үтэгжүүлхын тулада богонихон болзор соо сабшалангай газар дээрэ 4057 ашаа наг шэбхэ шэрэгдээ һэн. Тиихэ зуураа, республикын суута луговод нүхэр Батышевай дүй дүршэлэй үндэһөөр гектар газарта 100 тэргэ наг шэбхэ тараагаад, тэрэниие балуураар үлтирүүлжэ, хүрьһэндэнь оруулһан байнабди. Хабар эртэһээ сабшалангайгаа газарай модо шулуу, бургааһа боролжо сэбэрлэхэ хүдэлмэри эхилээд, 780 гектар талмайе сэбэрлээ һэмди.

Манай колхозой эрхэбайдалда сабшалангай газар уһалха гээшэ ехэ удхашанартай юм. Тиимэһээ Баруун Оронго, Зүүн Оронго гэжэ нютатуудтахи уһалууриин системын эхинэй хаалтануудые заһабарилхын тулада бидэнэр ехэхэн хүдэлмэри хэжэ эхилээ һэмди. Эндэхи канавануудые 10 километр газарта капитальнаар заһабарилһан ба 26 километр газарай канава сэбэрлэһэн байнабди. Энэ канавааараа 2210 гектар газар нэгэ дахин уһалһан ба 500 гектар газар хоёр дахин, 200 гектар газар гурба дахин уһалһан байнабди. Энэ хүдэлмэридэ дүй дүршэл ехэтэй колхознигууд Гарма Тудупов, Ухинжап Жапов, Гарма Очиров болон бусад томилогдоһон байгаа. Эдэ нүхэд бүхы газараа һайн шанартайгаар уһалаа һэн.

Энэ жэлдэ Зүүн Оронго гэжэ нютагта 5 гектар талмайе үндэр ургасын участок болгоһон байнабди. Энэ газар дээрээ гектар бүриин 150 ашаа наг шэбхэ зөөжэ, тэрэниие бутаруулжа, хүрьһэндэнь оруулһан, газараа гурба дахин уһалһан байнабди. Гадна шэбхын шүүһээр тэжээл үгтэһэн, гектар бүриин 2,5 центнер хэмжээтэйгээр суперфосфадаар үтэгжэл оруулагдаһан байгаа.

Эдэ бүхы хэмжээ-ябуулгануудые хэһэнэй ашаар даалгабарита участок дээрэһээ үндэр ургаса абтаа юм. 500 гектар газарай га бүриһөө 16 центнер, үндэр ургасын 5 гектар газарай га бүриһөө 86,7 центнер үбһэн абтаа. Үнгэрэгшэ жэлнүүдтэ энэ газарнуудһаа гектар бүриин 5—6 центнер үбһэн сабшагдадаг һэн.

Бидэнэр хадаа гансахан лэ даалгабарита участогайнгаа газарые һайжаруулха хүдэлмэри хээ бэшэ, харин бусад сабшалан дээрэ ехэхэн хүдэлмэри хэһэн байгаабди. Манай бригадын гэшүүд колхозой бүхы сабшалангые уһалһан, турнэпс, наран сэсэг гэхэ мэтые тариһан ба сабшалан хоройлхо модо бэлэдхэһэн байна. Бидэнэр энэ жэл һайнаар хүдэлмэрилжэ, хүдөө ажахын аймагай выставкэдэ хабаадаабди.

Тиин бидэнэр энэ жэл сабшалан дээрэһээ һайн ургаса абаһан амжалтаараа һанаагаа амархагүйбди. Ерэхэ жэлдэ сабшалангай минии зарим участогуудһаа бэшэ, харин нэлэнхы ехэ талмайнуудһаа үбһэ ногооной үндэр баян ургаса абаха зорилго бидэнэр урдаа табинхайбди. Тиихын тула үшөө халуун намарһаа эхилээд бэлэдхэлэй хүдэлмэри хэжэ эхилһэн байнабди. 140 гектар газар намар уһалагдаа. Мүнөө уһалууриин системын эхинэй хоёр хаалтые заһабарилхын тулада модо болон шулуу бэлэдхээд, шэрэжэ эхилээбди. Оронго голһоо тошон халяажа, мүльһэ хүргэжэ байнабди. 1952 оной февралиин эсэс хүрэтэр 200 мянган кубометрһээ бага бэшэ мүльһэ хүргэхын тулада тошон халяажа байнабди. Гадна, сабшалан дээрэ наг шэбхэ шэрэхэ, шубуунай аргал болон үнэһэ суглуулха хүдэлмэри мүнөө хэгдэжэ байна. Ерэхэ жэлдэ 4000 ашаа шэбхээр, 200 центнер үнэһөөр, 120 центнер шубуунай аргалаар сабшалангай газарта үтэгжэл үгэхэ ба 50 гектар газарта минеральна үтэгжэл оруулха гэжэ хараалнабди. Тиихэ зуураа урда жэлнүүдтэ эдэ газарнуудта хэды шэнээн үтэгжэл оруулагдаһые хараадаа абалсаха хэрэгтэй. Мүн 50 гектар газарай бургааһа боролжо үндэһөөрнь отолжо хаяха, 500 гектар талмайн бог буртаг, шулуу сэбэрлэхэбди.

Эдэ бүхы хүдэлмэринүүдые хэхын тулада бүхы хүнүүдээ участок участогта зүбөөр хубаарилан табиха шухала. Үнгэрэгшэ жэл энэ талаар бидэнэр горьтой дүй дүршэл олоһон байнабди. Энэ зун манай бригадынхид республикын суута луговод Андрей Иннокентьевич Батышевта ошожо, тэрэнэй түрүү дүй дүршэлтэй танилсаа. Үндэр ургаса яажа туйладаг тухайгаа нүхэр Батышев бидэндэ хөөрэжэ үгэһэн байна. Нүхэр Батышевай дүй дүршэл хэрэглэн, манай бригадын гэшүүд энэ жэл ехэ талмайһаа үндэр баян ургаса абажа, малажалые улам саашадань хүгжөөхэ, тэрэнэй ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ хэрэгтэнь колхоздоо ехэ туһаламжа үзүүлхэ уялгатай.

Цыденжап Лхамажапов, тэжээл бэлэдхэлэй бригадын бригадир.

Һайнаар хүдэлмэрилдэг пропагандист

Хэжэнгын аймагай Чесанын сомо- й территориальна партийна орга- заци (секретаринь нүхэр Д. Да- жапов), мүнөө жэлдэ партийна ралсалые эмхитэйгээр ябуулна. Эндэ 7 коммунистнууд ба пар- йнабэшэ 3 эдэбхитэд «ВКП(б)- й түүхын Хуряангы курс» шудал- кружогто һуралсана. ВКП(б)-гэй комой дэргэлэ пропагандистнуу- й курса дүүргэһэн, дүршэлтэй опагандист нүхэр Долгор Намжи- ва энэ кружогой хүтэлбэрилэг- эр баталагдаһан байгаа. Кружог- һурагшад һуралсалай жэлэй элһэнһээ хойшо «ВКП(б)-гэй түү- н Хуряангы курсын» VIII, IX, X эгүүдые үзэжэ дүүргээд, XI бү- ые үзэжэ захалба. Нүхэр Нам- ловагай ямар нэгэн шалтагаа- р үгы байхадань, занятинь хой- луулагдадаггүй, парторганиза- нь секретарь нүхэр Дарижапов өө үнгэргэдэг байна.

Старостань һурагшадай заняти- а ерэһэн, ерээгүйе наринаар шал- аг. Хүндэгүй шалтагаанаар заня- даа ерээгүй хүнэй байгаа һаа, ужок дээрээ, заримдаа партийна лаан дээрэшье хэлсэдэг байна. э хэмжээнүүд һурагшадай журам жаруулна.

Нүхэр Намжилова партийна ка- едтэй нигта барисаатай байдаг. ужогуудай хүтэлбэрилэгшэдэй үргэлжын семинарнуудта алгад- хабаадалсажа методическа ту- ламжа абадаг.

Нүхэр Намжилова занятинуудта эдхэхэдээ, «ВКП(б)-гэй түүхын ряангы курс» дотор бэшэгдэһэн териалые һайнаар үзэдэг. Тэрэ- нгээ һүүлээр марксизм-ленениз- н классигуудай зохёолнуудые нэ- жэ уншадаг байна. Тинмэһээ за- тинуудынь идейнэ үндэр хэмжээн- үнгэргэгдэнэ. Нүхэр Намжилова темэ бүхэн тушаа харуулан ойл- гуулха зүйлнүүдые хэрэглэдэг. Тии- мэ зүйлнүүд гэхэдэ, «ВКП(б)-гэй түүхын Хуряангы курсаар» альбо- муд, географическа картанууд, диаграммануд, фото-монтажууд болоно.

Заняти бүхэн дээрээ уранһайха- най литературые хэрэглэдэг. Жэ- шээлхэдэ, «Большевигүүдэй парти гадаадын интервенциин ба граждан- ска дайнай үедэ» гэһэн темэ шудал- жа байхадаа, Островскиин зохёоһон «Булад яажа хатуужааб», Фурма- новай бэшэһэн «Чапаев» ба бусад зохёолнуудые хэрэглэһэн байна.

Занятиингаа эхилхэдэ, үзэһэн ма- териалаараа түрүүшын 15—20 ми- нута соо хөөрэлдөөд, тобшолол хэ- һэнэй һүүлээр, 10 минутын турша соо һурагшадайнгаа конспектнүүдые заабол шалгадаг. Үлэгшэ сагай соонь шэнэ темын материалые хэлэжэ үгэдэг, һурагшадтаа гэртэнь даалга- бари үгэдэг байна.

Нүхэр Намжилова хөөрэлдөөе ехэ һонирхолтойгоор үнгэргэдэг. Тэрэ- нэй табиһан асуудалнуудта һураг- шад һайн дуралаа харюусадаг юм. Үгэ хэлэхэ дуратан олон байдаг дээрэһээ түрүүн хэлэһэн нүхэрэйн- гөө харюуда нүгөөдүүлынь нэмэжэ хэлэдэг гү, али заһабари оруулдаг байха юм. Түрүүшын асуудалда дүүрэн харюу үгэжэ дүүргэһэнэй һүүлээр улаадахи асуудал нүхэр Намжилова табидаг байна. Тэрэ ха- даа темынгээ материалнуудые мү- нөө үеын байдалтай нигтаар холбо- дог байха юм.

Политическэ һуралсал коммунист- нуудай ажал хүдэлмэридэ һайнаар нүлөөлнэ. Нүхэд Доржи Будаев, Ханда Осорова гэгшэд һайнаар һу- радаг ба ажал хүдэлмэридөө шу- даргыгаар хабаададаг байха юм.

Б. Шаралдаев.

ТҮНХЭНЭЙ АЙМАГТА

СЕМИНАРНУУД

Аймгүйсэдкомой хүдөө ажа- хын таһаг колхозуудай түрүү- лэгшэнэрэй, шалгалтын комис- синуудай түрүүлэгшэнэрэй ба счетоводуудай семинар үнгэр- гэбэ. Тэндэ колхозуудай жэлэй тоосоо табилгада бэлэдхэл ту- хай асуудал зүбшэн хэлсэгдээ. Мүн колхозуудай малажалай фермэнүүдые даагшанарай хоёр үдэрэй семинар болоо. Тэрээндэ 23 хүн хабаадалсаа. Семинарнуудта хабаадагшад аймагай хүтэлбэрилхы хүдэл- мэрилэгшэд ба хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй лекци ба элид- хэлнүүдые шагнаһан байна.

ҺУРАГШАДАЙ ЛЕКТОРИ

Түнхэнэй дунда һургуулиин дэргэдэ һуралсалай жэлэй эхинһээ хойшо һурагшадай лектори хүдэлмэрилжэ байна. Тэндэ һурагшад табан хоног- тоо нэгэ удаа элдэб элидхэл ба лекци шагнадаг юм. Элид- хэл болон лекцинүүдые аха- лагша классуудай һурагшад уншана.

САМОДЕЯТЕЛЬНОСТИИН КРУЖОК

Аймагай культурын байшан- гай дэргэдэ уранһайханай са- модеятельностиин кружок эм- хидхэгдэжэ, хүдэлмэреэ эхи- лээ. Кружогойхид һунгалта- нуудай үе соо 3 дахин кон- церт харуулһан байна

П. Дёмин.

Шэнэ партийна кабинет

ВКП(б)-гэй Заиграйн айкомой шэнэ парткабинет баригдажа дүүр- гэгдэбэ. Тэрээн соо айкомой биб- лиотекэ оруулагдаба.

Партийна кабинет һайханаар шэ- мэглэгдээ. Тэндэ үдэшын партийна һургуули хүдэлмэрилнэ. Мүн ВКП(б)-гэй түүхын ба бусад асуу- далнуудаар консультаци ходо үн- гэргэгдэдэг байха юм.

Лекционно пропаганда һайжаруулха

Энэ оной декабриин 24-дэ поли- ческэ ба научна эрдэм дэлгэрүүл- Бүхэсоюзна обществын Бурят- нголой отделениин бодото гэшүү- городской суглаан болоо. Тэрэ лаанда городой интеллигенци аадалсаба.

Политическэ ба научна эрдэм гэрүүлдэг Бүхэсоюзна общест- VIII пленумэй дүнгүүл тус лаан дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ. э асуудалаар обществын отделе- ин харюусалгата секретарь нүхэр ймацыренов элидхэл хэбэ. Ажал- дые коммунистическээр хүмүү- үлхэ хэрэгтэ политическэ ба на- а эрдэм дэлгэрүүлдэг обществын а ехэ үүргэ тухай элидхэлшэ он- он тэмдэглэжэ хэлээ.

Обществын Бурят-Монголой отде- ии ажалшадай дунда политическэ он научна эрдэм дэлгэрүүлхэ аар зарим тэды хүдэлмэри хэ- байна. Гэбэшье, тус отделениин тэрэнэй правлениин хүдэлмэридэ дутагдалнууд бии. Обществын үдэлмэридэ городой интеллигенци, омышленна предприятинуудай циалистнар тон багаар хабаа- улагдана. Обществын отделениин он гэшүүд лекци оройдоо унша- нагүй, секцинүүдынь муугаар хү- дэлмэрилнэ.

Элидхэлэй һүүлээр үгэ хэлэлгэн болоо. Республикын зооветеринарна институдай кафедрые даагша нүхэр Каравкин обществын Бурят-Монго- лой отделениин президиумэй хүдэл- мэриин дутагдалнуудые шүүмжэ- лээ. Хүдөө ажахын специалистнар, илангаяа зооветинститудай багша- нар лекционно хүдэлмэридэ һулаар хабаадуулагдана гэжэ тэрэ тэмдэг- лээ. Обществын бодото гэшүүн нү- хэр Шулунов естественно-научна эрдэм үргэнөөр дэлгэрүүлхэ шухала байһаниие онсолон тэмдэглээ.

—Обществын Бурят-Монголой от- делени муугаар хүдэлмэрилнэ. Энэ жэлдэ обществын бодото гэшүүдэй нэгэшье статья республиканска га- зетэнүүдэй хуудаһануудта хэблэг- дээгүй. Энэ хадаа обществын отде- лениин, тэрэнэй президиумэй ехэ дутагдал болоно гэжэ философскс науканиуудай кандидат нүхэр Хада- лов хэлээ.

Хамта 10 хүн үгэ хэлэһэн байна. Суглаанда хабаадагшад обществын Бурят-Монголой отделениин хүдэл- мэриие һайжаруулха ябадал ха- раалһан шиидхэбэри абаа.

Аймагай культурын байшанда

Хориин аймагай центрын культу- рын байшан ажалшадай сүлөөтэй сагаа культурнаар үнгэргэдэг газар болонхой. Тэндэ үдэр бүхэндэ хү- нүүд олоороо сугларжа, шэнэ шэнэ кинокартина, концерт харанад. Мүн залуушууд танца наадана.

Культурын байшангай библиоте- кэдэ ба уншалгын зал соо хэдэн ар- баад хүнүүдые хододоо харахат. Тэдэнэр уншаһан номуудаа тушаа- жа, шэнэ номуудые абадаг, газетэ, журналнуудые уншадаг байха юм.

Тэндэ элдэб темээр лекцинүүд уншагдадаг байна. Үдэшэ бүхэндэ ямар нэгэн культурна хэмжээ- ябуулга үнгэргэгдэнэ.

Б. Намжилов.

Багшанарай январска зүблөөнүүд тухай

1952 оной январиин 3-һаа янва- риин 7 хүрэтэр республика дотор багшанарай январска зүблөөнүүд үнгэргэгдэхэ байна.

РСФСР-эй гэгээрэлэй министрын приказай ёһоор, тус зүблөөнүүд дээрэ иимэ элидхэлнүүд зүбшэн хэл- сэгдэхэ юм:

а) 1951—52 оной һуралсалай жэ- лэй түрүүшын хахадта һургуулинуу- дай хүдэлмэриин дүнгүүд ба саа- шанхи зорилгонууд тухай аймагай арадай гэгээрэлэй таһагые даагшын элидхэл;

б) ВЛКСМ-эй ЦК-гэй VII пле- нумэй дүнгүүдтэй дашарамдуулан, пионерскэ организацинуудай хүдэл- мэриие һайжаруулха тушаа багша- нарай ба һургуулинуудай зорилго- нууд тухай элидхэл.

Зүблөөн дээрэ түрүүшын асууда- лые зүбшэн хэлсэхэдээ, һуралсалай предмедүүдые заалгын шанарые һайжаруулгада, һурагшадай успе- ваемостиие дээшэлүүлгэдэ тусгаар анхарал хандуулагдаха ёһотой. Мүн һургуулинуудай ба багшанарай хү- дэлмэриие гүнзэгыгөөр шэнжэлэн үзэжэ, тобшолол хэхэ, һургуули- нуудта һурагшадай успеваемостиин хангалтагүй байһанай шалтагааниие элишэлхэ, һургуулинуудай хүтэлбэ- рилэгшэдэй, багшанарай болон ара- дай гэгээрэлэй таһагай хүдэлмэри- лэгшэдэй ажал-ябуулгадахи дутуу дундануудые элирхэйлэн шүүмжэл- хэ шухала.

Тэрэшэлэн багшанар хадаа ара- дай гэгээрэлэй таһагуудай хүтэлбэ- ри тухай, мүн тус таһагуудай зүг- һөө методическа ба педагогическа туһаламжа хэр зэргээр абадаг бай- һан тухайгаа хэлэхэ зэргэтэй. Ка- банскын, Сэлэнгын, Хэжэнгын, Ба- унтын болон Түнхэнэй аймагуудай арадай гэгээрэлэй таһагуудые даа- шанар түрүүшын асуудалаар өөһэ- дынгөө элидхэлые илангаяа һайнаар бэлэдхэхэ уялгатай. Юуб гэхэдэ, тус аймагуудта нэгэдэхи четвертиин дүнгүүдээр һурагшадай успевае- мость тон хангалтагүй байна. Кыре- нэй, Загастайн, Хэжэнгын бурят дунда һургуулинуудай хүдэлмэридэ ехэхэн анхарал хандуулха хэрэгтэй. Эдэ һургуулинуудай һурагшадай успеваемость бүришье хангалтагүй.

Хоёрдохи асуудалаар зүблөөн дээрэ ВЛКСМ-эй айкомуудай нэгэ- дэхи секретарьнууд элидхэл хэхэ зэргэтэй.

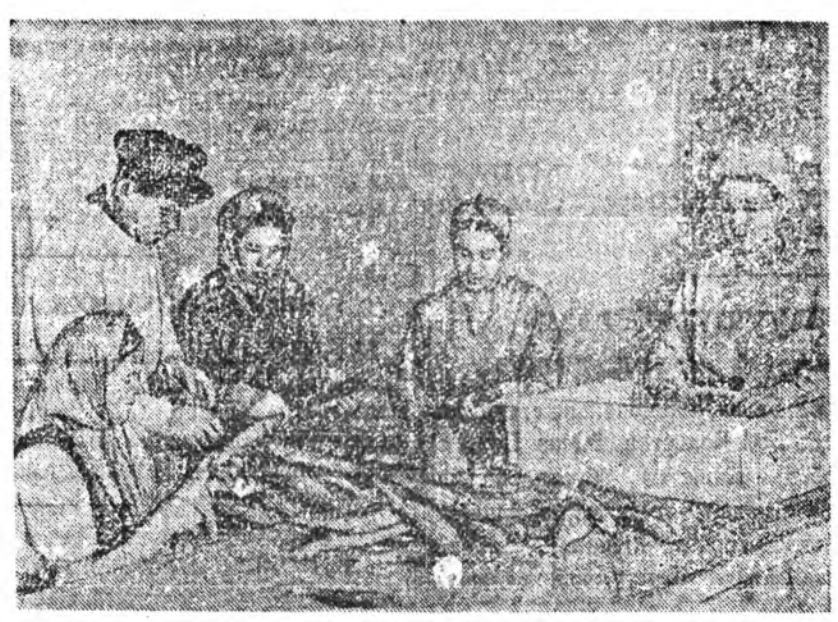
Энэ асуудалые зүбшэн хэлсэхэ- дээ, «В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ пионерскэ организациин хүдэлмэри тухай» ВЛКСМ-эй ЦК-гэй VII пле- нумэй тогтоолые, мүн энэ тогтоо- лые бэелүүлхэ тушаа һургуулинуу- дай ба педагогическа һуралсалай заведенинүүдэй зорилгонууд тухай РСФСР-эй гэгээрэлэй министрын байгша оной ноябриин 13-най при- казые хүтэлбэри болгон абаха хэ- рэгтэй.

Тэрэшэлэн энэ асуудалаар ара- дай гэгээрэлэй таһагай, һургуули- нуудай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэг- шэдэй ба педагогическа коллекти- вүүдэй зүгһөө комсомольско ба пио- нерскэ организацинуудта хэр зэргэ туһаламжа үзүүлэгдэнэб гэжэ то- дорхойгоор хаража үзэхэ шухала.

1951—52 оной һуралсалай жэлэй түрүүшын хахадта һургуулинуудай һуралсалай болон хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие зүбшэн хэлсэхэ зуураа, багшанарай январска зүблөөнүүд дээрэ зарим һургуулинуудай, багша- нарай, арадай гэгээрэлэй таһагуу- дай хүдэлмэриин дутуунуудые усад- хажа, һуралсалай предмедүүдые заалгын шанар һайжаруулха, һураг- шадай успеваемостиие дээшэлүүлхэ тушаа бодото хэмжээ-ябуулгануу- дые хараалха шухала.

Батшанарай январска зүблөөнүү- дые идейно-политическэ болон тео- ретическэ дээдэ хэмжээндэ үнгэр- гэе.

С. Тыхеева, республикын гэгээрэлэй министрын орлогшо.

«Байкалгосрыб» трестын предприятинуудай хоорондо дэлгэрһэн социалисти- ческэ мүрысөөндэ Дубининска загаһанай заводой коллектив түрүү һуури эзэлбэ. Тус заводойхид загаһа бариха жэлэйнгээ түсэб бүри ноябриин 7-до дүүргээд, тэрээнһээ хойшо ерэхэ жэлэйнгээ түсэбөөр хүдэлмэрилжэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: бэлэн болоһон загаһан коптильна цехын мастер нүхэр Я. Л. Лысковцевой хүтэлбэри доро хайрсаглагдажа байна.

Ф. Моренецын фото.

„Бурят-Монголой үнэндэ" гэшэһэнэй һүүлээр

„Шиидхэбэриингээ гүйсэдхэлые һайнаар шалганагүй"

Иимэ гаршагтай статья манай газетын декабриин 7-ной номерто то- лилогдоһон юм. Иволгын МТС-эй парторганизаци МТС-эй хүдэлмэри тухай ВКП(б)-гэй айкомой бюрогой гаргаһан шиидхэбэринүүдэй олон- хиинь бэелүүлнэгүй, заримыень партийна суглаанай зүбшэн хэлсэл- гэдэ табинагүй гэжэ тус статья соо хэлэгдээ һэн.

Статья соо заагдаһан баримта- нууд бултадаа зүб байба. Декаб- риин 18-да болоһон ВКП(б)-гэй айкомой хүдэлмэрилэгшэдэй аппа- радай зүблөөн дээрэ шиидхэбэри- нүүдэй гүйсэдхэлые хинан шалгаха тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдэһэн байна. Шиидхэбэринүүдэй гүйсэд- хэлые шалгажа, бодотоор бэелүүл- хын тула партийна организацинууд- та эмхидхэлэй хүдэлмэриие эрид һайжаруулха талаар ВКП(б)-гэй айкомой зүгһөө тусхай хэмжээ абтаа. Айкомой бюрогой шиидхэбэ- ринүүдэй гүйсэдхэлые шалгаха ба туһаламжа хүргэхын түлөө Ивол- гын МТС-тэ ВКП(б)-гэй айкомой инструктор эльгээгдэһэн байна гэжэ ВКП(б)-гэй айкомой секретарь нү- хэр Цырендоржиев манай редакци- да мэдээсэбэ.

Үзэг бэшэг шудалха һургуулинууд нээгдэбэ

Ород алфавит дээрэ зохёогдоһон бурят-монгол үзэг бэшэг шудалха һургуулинууд Сэлэнгын аймагай олохон колхозуудта, мүн аймцентр- тэ хүдэлмэрилнэгүй гэжэ манай газетэдэ толилогдоһон «Үзэг бэшэг шудалха хэрэгые тооногүй» гэһэн статья соо хэлэгдэһэн байгаа.

Хэмжээ абахынь тулада тус статья БМАССР-эй гэгээрэлэй Ми- нистерстводэ эльгээгдэһэн юм. Статья соо дурсагдаһан дутагдал- нуудые усадхаха талаар зохихо хэмжээ абтаа гэжэ манай редакци- да гэгээрэлэй Министерство мэдээ- сээ. Ехэ наһатаниие үзэг бэшэгтэ һургаха хүдэлмэри һайжаруулхын, аймОНО-до тусхай туһаламжа үзүүлхын тула гэгээрэлэй Минис- терствын һургуулинуудай таһагай инспектор нүхэр Алексеева Сэлэн- гын аймаг эльгээгдэһэн юм. Мүнөө Загастайн дунда һургуулиин, айм- центрын, мүн Дунда-Бүхэнэй, Ноёхоной, Иройско долоонжэлэй ба Красно-Чикойско эхин һургуули- нуудай дэргэдэ үзэг бэшэг шудалха һургуулинууд эмхидхэгдээд, хүдэл- мэрилжэ эхилээ.

Хэмжээ абахаар болоо

Закаменай аймцентртэхи ком- мунальна бани неделидээ хоёр да- хин хүдэлмэриллэг нэрэтэй юм. Энэ бани ажалшадые ехэ муугаар хан- гана. Бани муугаар түлигдэдэг дээ- рэһээ хүйтэн, угаартай ба хүсэд халаагдаагүй уһатай байдаг. Гадна, энээн соо ариг сэбэр сахигданагүй.

Теэд, аймагай коммунальна ажа- хын таһаг баниин хүдэлмэриие һайжаруулха талаар хэмжээ абана- гүй.

М. Хамаганов.

Хоца НАМСАРАЕВ

Зугаата рассказ

Нэгэтэ намарай хонгор дулаахан эр болобо. Тэрэ үдэр суббото һан юм ха. Үглөөдэрынь воск- сенье болохо байһан туладань най городой ангуушад үргөөл жэ агнаха гэжэ туд-тудтаа тү- рнэд.

Тингээд албан ажалай арай дүү- татажа байхада ангуушадай долтон болохо ёһотой байгаа. тадаа хэды ангуушан байһа- нь, хэнэй машинаар хаана ошо- ь даб дээрэ тон нюуса байба. ндэб гэхэдэ, ойдо гараал һаа, тай байһан гүрөөһэ арга шадал гоо ашаад, тээгээд ерэхын тухай ээр һанадаг ахир ангуушад за- үй олон байна бшуу. Эгээл тии- дээрэһээнь, тэдэ ахир ангуушад- зайлажа, барагтайбди гэһэн һа- тай ангуушад илгаран гараха гэ- дээрэһээ ахир ангуушадта лгаха мэдүүлхэгүй гэжэ мордо- сагаа, хаана ошохо газараа нюу- байха юм.

Удабашьегүй, нэгэ ашаанай ма- наар дүүрэн хүнүүд городһоо га- ад ябажархиба. Эдэнэр хадаа ай городой томохон һанаатай уушад байгаа. Юрэдөө тэдэниие глан харабал, олонхинь нюдэн- шэлтэйнүүд, ялагар араһан элтэйнүүд, ирагар олон һомо бү- һэн, хоёр аматайнууд, үнэтэй тэй, нэрэтэй алдартай гэгдэдэг нуудые бариһан, һахалтайшье, алшьегүй, халзаншье, малаан- хүнүүд харагдана. Баһа тэдэ- дунда ганса аматай буутай, туд хоёр гү, али гурбан һомо хармаандаа хэһэн, айхабтар хүхюу дүрбэн хүн ябалсана. Эдэнэр хадаа гүрөөһэн гэжэ үгэ шэхэндээ дуула- хаһаа бэшэ, үе наһан соогоо ню- дэндөө нэгэшье гүрөөһэ амидыгаар хаража үзөөгүй нүхэд юм.

Үргөөл хэжэ агнаха ябадалда заабол ан гүрөөһэ үргөөжэ үгэхэ, һайн шиилдар бэетэй, хонгёо хоо- лойтой хүнүүд хэрэгтэй байна бшуу. Тиимэ дээрэһээ, ангууша бо- лохо абьяастай хүнүүд өөһэдынгөө һайн дураар, мүнөө бэрхэбди гэһэн һанаатай ангуушадые дахажа га- ралсаһан байха юм. Эдэнэр хадаа ойдо гаралсаһан лэ хүн бултадаа ангуушан гээшэ гэжэ үнгэ сагаагүй һанадаг байгаа. Тиигээд эдэнэр агнууриингаа газарта ошоходоо, нү- гөө бэрхэ һанаатай ангуушадһаа ямар захиралта абаха байһанаа юушье мэдээгүй ябана. Тиихэ зуу- раа баһа һананад: «Хэр зэргэ гү- рөөһэд байхань гээшэб, арайл һо- момнай үсөөн байна, тиигэбэшье хоёр һомоороо хоёр гүрөөһэ алаха- да шэнэ ангуушанда яһала болоо даа. Харин эдэ хуушан бэрхэ ан- гуушаднай оло-олые алахал юм бэ- зээ, яахаб тиигээд» гэхэ мэтэ үргэл- жэ гүрөөһэн-гүрөөһэн гэжэ һанаха- һаа бэшэ юушье толгойдоо оруулна- гүй.

Машинын ябадал орой болохо бү- ри улам түргэдэжэ, удангүй нэгэ томохон колхоз дээрэ хүрэһэн бай- гаа. Эдэ ангуушадай удамарша тү- рүүнь хэбэртэй, арһан дэгэлтэй, то- мошог бэетэй хүн колхозой түрүү- лэгшэтэй уулзажа, айлшадайнь буудаг гэртэ хонохын зүбшөөл аба- ба.

Бултадаа тэрэ гэртэ орожо ан- бун боложо, сай мяхаяа шанажа, ехэл хүхинэд. Эртэлжэ агнуу- ридаа гараха һэн туладаа заримуу- дынь унтажа эхилнэд, заримуудынь урдань агнаһан, олон гүрөөһэ ала- һан тухайдаа хөөрэлдэжэ эхилнэд. Тэндэ нэгэ хүн хөөрэнэ: «Минии энэ буу абяа гараһан сагтаа алаа- гүй гэжэ нэгэшье удаа байхагүй. Наһан соогоо наян гурбан гүрөө- һэ алааб, нам шэнги олон гүрөөһэ алаһан хүн таанар соо олдохогүй!» —гээд дуугархадань, баһа нэгэн тэндэһээ эбдүүсэн, урагшаа дабша- жа дуугарна: «Ши намайе хэн гэ- жэ һананабши, дуулаад бай! Минии хорин үнэгэ, хоёр зуун гүрөөһэ ала- һыемни мэдээгүй хүн хэн байха юм, эгээл энэ хоёр аматамни тудаашье һаа, үгышье һаа, алаһан лэ байха юм. Харин гайхалтай юм, нэгэ гү- рөөһэ буудан гэхэдэмни хоёр гү- рөөһэнэй унашоод хэбтэһыень нэгэ бэшэ, олон удаа үзэһэн байнаб»,— гэжэрхёод хүн бүхэнэй нюур хара- сагаан һууна.

Энэ мэтэ һонин хөөрэлдөөнэй бо- ложо байхада, тэндэ нэгэниинь ун- тажа хэбтэтэрээ зүүдэлнэ: хаана тэдэнэй агнаха гэһэн газарай гү- рөөһэд, шандагад, үнэгэд гэхэ мэтэ ангуудай хамтын суглаан боложо, маанарай агнажа ерэһэн тухайда нэгэ шандаган ехэ мэгдүүгээр элид- хэл хэжэ байна. Тиигээд ехэл һо- нирхожо һуунам гэжэ һанана. Тэ- рэ шандаган нюдөө ехэ болгожо: «Зай нүхэд! городһоо ехэ олон ан- гуушад ерэбэ, тэдэниие яажа үн- гэргэхэ ёһотой байһан тухайдаа хэ- дэн үгэ хэлэхэ болоном, тэдэнэй дунда ная гаран гүрөөһэ алаһан нэ- гэ хүн бии, хоёр зуун гүрөөһэ, хо- рин үнэгэ алаһан баһа нэгэ хүн бии, хоюуланайнь буунууд айхаб- тар мэргэн, тудаашье һаа, үгышье һаа, аладаг юм ха»,—гээд үгэеэ дүүргэхэдэнь, тэндэ һууһан нэгэ үнэгэн гэнтэ эльгэ хатажа энеэгээд: «Үнөөрөөл зүб байна, тудаагүй аад лэ аладаг буутай ангуушад город- то ехэ олон байха. харин тиимэ ан- гуушад ерээ хадаа тон һайн, хама- гай аюулгүй айлшад гээшэ, һа- наагаа зобохо хэрэггүй», — гээд үгэеэ дүүргэхэдэнь, нэгэ томохон гуран гүрөөһэн нэгэ удаа буухир- жа, ехэл омогтойгоор хэлэнэ: «Аа! Би һайн мэдэхэб даа, һаяхан город- һоо хорёод ангуушад ерээ хамнай, маанарай тэлэндэ гүйлдэжэ ошохо- до, зариманиинь тэнгэриие бууда- жа, зариманиинь газарые бууда- жа, зариманиинь унтажа байгаа бэ- лэйл, юрэдөөшье һанаагаа зобохо, айха огто хэрэггүй» — гэжэрхёод баһа нэгэ удаа айхабтар шангаар буухиржархиба, — гэжэ залд гээд, мүнөө зүүдэлжэ хэбтэһэн хүн һэри- шэнэ.

Эдэ ангуушад энэ мэтээр тэрэ һүниеэ үнгэргэжэ, үглөө эртэ үүр хяраалжа байхада бултадаа бодо- жо сайлан сасуу агнууридаа гара- һан байгаа.

Нэгэ буртаг ойн дундуур саана- хан орожо зогсоһоной һүүлээр, ню- дэндөө шэлтэй нэгэ хүн хашамал омог хоолойгоор:

—Зай, би таанарай удамаршат- най гээшэб, бидэнэр журамтай эм- хитэй байха ёһотойбди, агнуурииин- гаа газарта ерээд байһанаа мэдэхэ хэрэгтэй. Манай ангуушан бүхэн удамаршын юун гэһэн даалгабариие дүүргэхэ арюун уялгатай. Зай, хоёр аматай буутан, ганса аматай буутан илгарагты, — гээд захирба.

Дары удамаршын захиралтаар ганса аматай буутан, хоёр аматай буутан хоёр ондоо болон илгарба. Удамарша баһа дахин захирба.

— Зай, ганса аматай буутан ан үргээжэ үгэхэ болобо гээшэт. Энэ харагдажа байһан хүнды жалгын адагһаа эхилээд эхиндэнь хүрэтэр хашхаралдаха байһанаа мэдэгты!— Сарбуудаа байһан часыгаа хаража, —эндэһээ иишэ гушан минута бо- ломсоор эхилхэт! — гэбэ, тиигээд хоёр аматай буутан мүнөө удамар- шаяа дахажа һубаралдан ябашаба. «Зай яаха бэлэйбди, ганса аматай буутан байһандаа эдэнэй зарса бо- ложо галзуурһан хүнүүд шэнги ха- ра ой соогуур хашхаралдажа яба- хамнай гээшэ гү», — гэлдэжэ ур- магүй, уруу дуруу болошоһон юу- мэнүүд тэндээ нилээд удаан зогсо- жо байһанайнгаа һүүлдэ. дүрбүү- лэн тэдэнэйнгээ заабаряар хашха- ралдажа эхилбэ.

Эдэнэр таһалгаряагүй хашхарал- да хашхаралдаһаар, нилээд холо- хон ошобо хэбэртэй. Тиигээд нэгэ- шье гүрөөһэнэй, нэгэшье шандага- най гүйхэ харайхые харангүй, «иихэдээ энэмнай юун гээшэб, хоо- һон ой соогуур хооһоор хашха- ралдаал үнгэрхэмнай гээшэ гү»— гэлдэжэ, зосоо зосоогоо гомодолтой- нууд боложо. хашхаралдахашье тэнхээгээ таһаралдан ябаа һэн.

Харин иигэлдэһээр ябатарнь, уда- башьегүй гэнтэ ээлжээ эхигүй буу- гай дуунууд гаража захалба. «Зай энэмнай иимэ юм ха юм, сохом хо- ри гаран гүрөөһэн унаба байна»,— гэһэн урма баяраар, хашхаралда- хаяашье мартажа нэрэ-һураггүй урагшаа шамдан харайлдашана. Гэнтэ нэгэнэйнь харан гэхэдэ, нэгэ заглагар ехэ хүхэ юумэ шанха урдаһаань гүйжэ ерээд, хажуудань шахуу тогтошонс. «Ай энэмни юун гээшэб, шоно гээшэ гү, али баабгай гээшэ гү, али айлай хүхэ нохой гээшэ гү», — гээд һанантараа, «энэ зузаан ой соо айлай нохой ябаха гэжэ юун байха һэм. Шоно гэдэг мүн байгаа», — гээд мүнөө хүхэ амитанаа шагаажа-шагаажа дары буудажархиба. Буунайе лас гэшэ- бэ. Тэрэ хүхэ юумэншье «ур-ар» гэ- жэ гуяа шүүрэн, өөртөө өөрөө но- соллошобо. Мүнөө залуу ангуушан хармаан соогоо баһан һүүлшынгээ ганса һомоор буугаа дары һэмол- жо, баһа дахин нэрбэн буудаад алажархиба.

Нүгөө хажуудахи гурбан нүхэ- дынь буугай дуугаар гүйлдэжэ ерээд, үхэжэ байһан шоныень харан гэхэдээ, мүнөө шоно алагша нүхэ- рэйнгөө гарые шангаар адхан, баяр хүргэнэд.

Зай, иигээд байхада хоёр ама- тай буугангуудай олзо омогынь ямар байгаа һэм гэхэдэ, одоол тон ехэ һонинтой саг үнгэрһэн байха юм. Урда үдэшынь колхоз дээрэ хоножо байхадаа, минии буу абяа гараал һаа алаһан байха юм гэдэг хүн, орой болотор үргэ хэлэ хабир- жа һуухан һаа шалтагаалжа, үргэ- һэ нойроо алдаһан дээрэһээ, өөр- төө гүрөөһэнэй ерэхые хүлеэжэ һуутараа унташаһан байгаа. Энэ үедэнь гурбан гүрөөһэн дээгүүрнь харайлдажа гарашаба. Дээгүүрнь гүрөөһэнэй «тэр-тэр» гэлдээд га- рашахада, гэнтэ һэрижэ, дары буу- гаа шүүрэн абажа, хараглахаяа болишоһон гүрөөһэнэй хойноһоо хоёр һүргэжэрхиһэн байгаа. Тэрэ нүхэртэ ойрохон һууһан нэгэ нүхэ- рынь, «зай нүхэр, хоёр гүрөөһэнэй

(Түгэсхэлынь 4-дэхи нюурта)

Пекиндэ арадай университедэй шэнэ байшангууд баригдажа байна

ПЕКИН, декабриин 27. (ТАСС). Хитадай арадай университедэй шэнэ байшангуудай барилга Пекинэй баруун захада баригдажа байна. Демократическа залуушуулай Бүхэхитадай федерациин информационно бюллетениин мэдээсэлэй ёһоор, тус барилга 5 жэл соо бүтээгдэхээр хараалагдана. Энэ болзор соо 30 мянган хүнэй байха университетскэ городок баригдахань. Тэндэнь библиотекэнүүд, туршалгын лабораторинууд, стадионууд, общежитинүүд, больница, үхибүүдэй сад гэхэ мэтэ байха юм.

Барилгын түрүүшын ээлжээнэй, хүдэлмэри дүүрэнхэй. 1400 студентнүүдые хангаха аудиторинууд, общежитинүүд ба столовонууд баригдаа.

Германска Демократическа Республикын арадай ажахын 1952 оной түсэб

БЕРЛИН, декабриин 28. (ТАСС). Германска Демократическа Республикын министрнүүдэй Соведэй онсо заседани һаяшаг Берлиндэ болоо. Республикын арадай ажахын түсэб тухай премьер-министрын орлогшо ба гүрэнэй түсэблэлгын комиссиин түрүүлэгшэ Генрих Рау гэгшын элидхэл заседани дээрэ соносогдоһон ба Германска Демократическа Республикын арадай ажахые 1952 ондо хүгжөөхэ тухай хуулиин проект баталагдаһан байна.

Арадай ажахын 1952 оной түсэб республикын арад зоной ажабайдалые саашань һайжаруулха, Германиие амгаланаар нэгэдүүлхын түлөө тэмсэлдэ угаа ехэ удхашанартай байна гэжэ премьер-министр Отто Гротеволь заседани дээрэ үгэ хэлэхэ зуураа мэдүүлбэ.

Арадай ажахын табан жэлэй түсэбөөр табигдаһан зорилгонуудтай зохилдуулан, арадай ажахын 1952 оной түсэб хадаа бүхы промышленностиин валовой продукциие 13,4 процент, арадай предприятинуудтахи ажалай бүтээсые 11,3 процент, промышленностиин арадай сектортэхи салин хүлһые 4,6 процент дээшэлүүлхэ, мүн продукциин өөрын үные 5,4 процентһээ доошо бэшээр химдаруулха гэжэ хараална.

Москвада болохоёо байгаа уласхоорондын экономическа зүблөөн тухай

ПАРИЖ, декабриин 26. (ТАСС). «Пари-пресс-Энтрансижан» газетэ Тибор-Манд гэгшын статья мүнөөдэр толилоо энэнь Москвада болохоёо байгаа уласхоорондын экономическа зүблөөндэ зорюулагдана. Баруун ба Зүүн зүгэй хоорондо худалдаа наймаанай харилсаануудые хүгжөөхэ ябадал «зэбсэгжэлгын политикаһаа амгалан экономикын политикада орохо арга олгохо байгаа» гэжэ автор тоолоно.

Триестын сүлөөтэ территориин словенскэ хүн зоной эрилтэнүүд

ПАРИЖ, декабриин 28. (ТАСС-эй тусхай корреспондент). Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин Генеральна Ассамблейн зургаадахи сессидэ хабаадажа байгаа Советскэ Союзай делегациин нэрэ дээрэ Триестын сүлөөтэ территориин словенскэ хүн зоной хандалга абтаба. Энэ территори дээрэ һуудаг словенүүд Триестын сүлөөтэ территориин губернаторые томилхо; англо-американска, мүн югославска эзэмдэгшэ бүхы хүсэнүүдые гаргаха; Триестын сүлөөтэ территориин хоёр зоные нэгэдүүлхэ; саг зуурын правительство томилхо; арадай скупщинада һунгалтануудые хэхэ; демократическа сүлөөнүүдые хангаха; словенүүдэй, хорвадуудай ба итальянецуудай национальна эрхэнүүдые хүндэлхэ; захиргаанай нютагай органуудые байгуулха гэхэ мэтын эрилтэнүүдые хандалга соогоо табина.

Триестын сүлөөтэ территориин 3.700 гаран словенүүд бэшэгтэ гар табяа.

„Бельгиин арадай залуушуул" гэжэ организациин национальна съезд дээрэ

БРЮССЕЛЬ, декабриин 27. (ТАСС). Декабриин 23 ба 24-дэ «Бельгиин арадай залуушуул» гэжэ организациин национальна табадахи съезд Брюссельдэ болобо. Организациин хүдэлмэри тухайда генеральна секретарь Боб Вольстинай элидхэл зүбшэн хэлсэһэнэйнгээ һүүлээр, съезд хадаа залуушуулай һуралсалай, культурна хүдэлмэриин, залуушуулай хэблэлэй асуудалнуудаар резолюци абаба.

Съезд 9 хүнһөө бүридэһэн эмхидхэлэй бюро һунгаба. Түрүүлэгшэ Рене Белен, национальна секретарьнууд Боб Больстин, Эдгар Понсене, Робер Даше ба бусад болоно.

Съезд хадаа хүдэлмэригүйдэлгэдэ эсэргүү, сэрэгэй албанай хугасаа ехэдхэлгэдэ эсэргүү, дайнай аюулда эсэргүү, эб найрамдалай түлөө, залуу хүдэлмэришэдэй салин хүлһэ дээшэлүүлхын түлөө, бүхы залуушуулые нигтаруулан жагсаахын түлөө тэмсэлдэ нэгэдэл туйлахыень уряалан, бельгийскэ залуушуулда хандаһан байна.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭСЭЛ

ПХЕНЬЯН, декабриин 27. (ТАСС). Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани декабриин 27-до иигэжэ мэдээсэбэ:

Корейскэ Арадай армиин соединенинүүд Хитадай арадай һайндуратанай частьнуудтай нигта хани харилсаатай ябажа, хамгаалалтын байлдануудые хэхэ зуураа, американска ба лисынмановска сэрэгүүдэй хүнүүдтэ ба техникэдэнь ехэ гээлтэ хоролтонуудые ушаруулжа байна.

Эб найрамдал хамгаалха английска комитедэй исполком Англида байгаа американска посолдо бэшэг эльгээбэ

ЛОНДОН, декабриин 27. (ТАСС). Эб найрамдал хамгаалха английска комитедэй исполком Лондондо байгаа американска посолдо эльгээһэн бэшэг декабриин 25-да толилбо. Эб найрамдал хамгаалха английска комитедэй секретарь В. Д. Джонс энэ бэшэгтэ гар табяа. Тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ: «Кореядэ даб дээрэхи эблэрэлгэ хэхэ тухай хэлсээнүүдые унжагайруулһан ябадалтай дашарамдан манай орон дотор улам ургажа байгаа сошордолгодо танай анхарал хандуулхые би исполкомоор түлөөлэгдэһэн байнаб. Сэрэгэй пленэйхидэй списогүүдые абалсаһан тухай соносхогдоһоной һүүлээр манай комитет корейскэ проблемые зүбшэн хэлсэбэ.

Ороной бүхы хүбинүүдтахи нютагай комитедүүдэй ба бүлэгүүдэй элидхэлнүүд ба байдалые шэнжэлээд, эб найрамдал хамгаалха английска комитет иимэ тобшолол хэбэ: хэлсээнүүдэй бүхы үе соо американска түлөөлэгшэдэй баримталһан хараа бодолынь Кореядэ даб дээрэхи эблэрэлгэ туйлалгада һаад хэжэ байна гэжэ общественэй бүхы хүнүүд мэдэрнэ.

Холбоото Штадуудай түлөөлэгшэдэй зүгһөө эрилтэнүүдээ саг үргэлжэ хубилгаха, шэнэ, тэнэг эрилтэнүүдые табиха, эдэ эрилтэнүүдые табихадаа дээрэлхэхэ ба хамараа үргэхэ ябадал гаргана, энэнь түгшүүрилтэ байдал хэбээрнь үлээхые ба хүсэнэй туһаламжатайгаар өөрынгөө дура хүсэл баадхахые Холбоото Штадууд эрмэлзэнэ гэжэ тухайлха үндэһэ баримта олон хүнүүдтэ олгоо. Илангаяа промышленна районуудһаа манай абадаг мэдээнүүдэй гэршэлһэнэй ёһоор, эдэ бүхы баримтанууд Англида антиамериканска һанал бодолой ургаһанай шалтагаан болоно. Американска политикын интересүүдэй тулада англичануудай ажабайдал хохидоно, эхэ орондоо бусажа ерэхэ арга боломжые английска сэрэгэй пленэйхидтэ үгэнэгүй гэһэн ойлгомжын үргэнөөр таран дэлгэрһэн ушарһаа, иимэ һанал бодол ургажа байна. Англичанууд хэлсээнүүдтэ хабаадаагүй.

Энээн тухай Холбоото Штадуудай правительствын ба президентын өөрынь мэдээндэ хүргэхэ тухай таниие гуйха гэжэ мүн манай арадуудай хоорондохи харилсаануудые һайжаруулха гансахан арга болохо эб найрамдал тухай хэлсээнүүдтэ Холбоото Штадуудай правительствын баримталдаг бодол хубилгаха, харилсан ойлголсолгын оршон байдалда, Хитадай Арадай Республикын түлөөлэгшэдэй хабаадалгатайгаар бүхы асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхээр Холбоото Штадуудай правительствын бэлэн байхые гуйха гэжэ национальна интересүүдтэ зүришэһэн политикые, гарза хохидолые манай орондо баадхаа һаань Американ Холбоото Штадуудташье зайлашагүй муугаар нүлөөлхэ байһан ушарые Холбоото Штадуудай правительствын мэдэрхэ ябадал болоно гэжэ танай мэдүүлхыетнай гуйха гэжэ би түлөөлэгдэһэн байнаб. Англида өөрынгөө политика баадхаха гэһэн һэдэлгэнүүдэй хэгдэжэ байһан сагта, һайн харилсаануудые тогтоожо болохогүй байна.

Кореядэ даб дээрэхи эблэрэлгэ хэхэ тухай асуудалаар, хамтын шиидхэбэри туйлаха тушаа табан гүрэнэй хэлсээнүүд тухай асуудалаар ямар хараа бодолтой байһанаарнь Холбоото Штадуудай һанаашалгануудые олон англичанууд мэдэхэ байна. Зүб политика английска, мүн американска арадуудай үнэн зүрхэнэй дэмжэлгээр угтагдаха һэн».

Баруун Германиин ажалшад компартида ороно

БЕРЛИН, декабриин 27. (ТАСС). Дюссельдорфһоо АДН агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, һүүлэй үедэ Хойто Рейн-Вестфали газар-нютагтахи компартида 1.348 шэнэ гэшүүд ороо гэжэ Германиин Хойто Рейн-Вестфали газар-нютагай коммунистическэ партиин правлениин түрүүлэгшэ Иозеф Ледвон мэдээсэбэ.

Американска лётчигуудые гэмнэжэ венгерскэ сүүдэй гаргаһан приговор тушаа

НЬЮ-ЙОРК, декабриин 27. (ТАСС). Американска радиогой мэдээсэһэнэй ёһоор, Венгриин гүрэнэй хилэнүүдые дабаһанай гүлөө хэһээлтэ болгон американска 4 лётчигууд тушаа венгерскэ сүүдэй тоххоһон 120 мянган долларай хэмжээтэй яла түлэхые зүбшөөһэн тухайгаа США-гэй госдепартамент соносхобо.

Зугаата рассказ

(Түгэсхэл).

дээгүүрэз харайлдажа гаратарнь буудаагүй аад лэ, хэзээни хойно хараа далда ороһон гүрөөһэнэй хойноһоо юундэ хара зоргоороо хоёр удаа буу табибаш?» гэжэ асууна.

—Ай бараһамни, ши унтажа һууһан байгаа ха юмши, тэрэ гүрбаншни гүрөөһэд бэшэ, харин гурбан буганууд гүйлдэжэ гараа бшуу. Хуули засагай тогтоолоор буга алахые огтолон хориһон туладань, яагаад буга алажа болохо гээшэб. Тиимэ һэн туладань, гүрөөһэн буга хоёрые илгаруулжа танихагүй шам мэтын хүнүүд буудажа тодхор туйлай шэрүүжэн, түргөөр саашаа холо болог гэһэн дээрэһээ хоёр удаа буу габижа үргөөгөө хамнайб,—гэжэрхёод, убайгүй нюдөө сабшалан байба.

—Нүхэр худалаар бү хэлэ! Ошожо мүрыень харая, заабол гүрөөһэн байха, — гэжэ нүгөөдэнь арсалдана.

— Зай болил даа, буга гүрөөһэн хоёройшни мүрнүүд тон адлихан асатай туруутай байдаг юм, ши бэеыень хараад таняагүй хүн аад лэ, мүрынь харахадаа юу танихабши. Хэрбээ намтай шинии арсалдаха байгаа һаашни, харин шамайе гурбан гүрөөһэ буудаад алдажархёо гэжэ хэлэжэрхихэлби, — гэхэдэнь, тэрэ нүхэрынь һанана: «үнөөрөөшье энэмни тиигэжэ худалаар хардахадаа болохол байна. Хэрбээ тиигэжэ хардажа хэлээ һаань, хамаг зоной наада энеэдэн боложо, ангууша нэрээ алдаха байнам», — гэжэ һанан сасуу:

— Зай, нүхэр! Тэрэ гурбан гүрөөһэншни, гүрөөһэд бэшэ, буганууд гэлэй даа. Тиигээд тэрээниие шимни алаха гэжэ буудаа бэшэ, түргэн холо болог гэжэ үргөөжэ буудаа гэлэйш! Зүгөөр, ши намайе бү худалаар харда! Зай гү? Гараа аса, — гэжэд, хоюулан гараа барилсана ха.

Мүн тэрэ үедэ буумни тудаашье һаа, үгышье һаа аладаг юм гэжэ хөөрэдэг үнөөхи хүндэ хоёр гүрөөһэн гүйжэ ошоһон байгаа. Тиихэдэнь тэрэ хүн хоёр удаа буудаад алдажархиба. Тиигээд хажуудахи нүхэрынь гүйжэ ерээд:

— Юундэ алабагүй гээшэбши, буушни тудаашье һаа, үгышье һаа аладаг бэшэ һаал? — гэжэд асууна.

— Ээ! Шимни ан гүрөөһэнэй тухай юушье мэдэхэгүй адхамар байнаш даа. Үхэдэг ан, үхэдэггүй ан гэжэ хэдэ хэдээрээ үргэн ехэ ой соо ябадаг байна бшуу. Харин таанар мэтын талаангүй хүнүүдээр ябаһандаа, үхэдэггүй гүрөөһэнтэй тохёолдожо, нэрэ түрээ гутаабаб, —гэжэд сухалтайгаар дуугарба.

Баһа тэндэ үнөөхи эдэнэй удамарша ябадаг ангуушанда нэгэ шарахан үнэгэн гүйжэ ерэһэн байгаа, тиихэдэнь тэрэ удамарша ангуушан һархагашан мүн лэ хоёр удаа буудаад, һула хооһон һалашаба.

— Зай, аха нүхэр, та юундэ тэрэ үнэгэ алабагүй гээшэбта? — гэжэд урда һүнинь зүүдэлжэ хоноһон хүн асууна. Энэ асуудалдань мүнөө удамарша ангуушан ехэл һэнгэргүйгөөр иигэжэ харюусана:

— Минии һамган Дулмуужан хадаа шара үнэгэндэ ой ухаанһаа дурагүй, хододоо хара үнэгэн захатай ябадаг ха юм. Тиигээд хара үнэгэн сооһоо тон үнэтэйень, тон һайниень гэхэ бшуу. Тиимэ дээрэһээнь юу хэхэ гэжэ тэрэ яяр шара үнэгэ алаха гээшэбиб!—гэжэд гараараа урдаһаань зангажархина. Тиихэдэнь тэрэ хүн дахин асууна:

—Шара үнэгэндэ хэрэггүй аад лэ юундэ буудаба гээшэбта?

—Хэр ехээр айжа залд гэдэг юм ааб гэжэ һонирхохын тулада зорёон дээгүүрнь нэгэ удаа, доогуурнь нэгэ удаа буудажархёо һэм. Харин шисага алдаад харайшана һэн, ши хараагүй гүш?—гэжэд ангайтараа энеэшэнэ.

Эгээл энэ үедэ хоёр аматай буутан булталаа удамаршынгаа хажууда сугларба. Тэндэһээ нэгэ хүн: «Зай нүхэд! Би хамагай захада һууһан байгааб. арба гара удаа—удаагаар буу һурэһэн байна, хэмнай хэды буудааб, хэдэн ан алагдаа гээшэб?»—гэжэд асуухадань, гурбан хүнэй хоёр—хоёр буудаһанһаа бэшэ ондоо хэнэйшье буудаһаниинь юрэ олдобогүй, хэн буудааб гэжэд удамаршын асуухада, «би буудаагүйб, би буудаагүйб» гэлдээд дүүрэшэһэн байгаа. Иимэ хадаа бултаараа хооһон гэжэ мэдэгдэбэ.

Удабашьегүй дүрбэн үргөөлшэд нэгэ томо гэгшын заглагар шоно хоорондоо тэлээд орожо ерэбэ. Ерэн сасуу тэрэ дүрбэнэй нэгэниинь ехэл омогтойгоор: «Зай, хамта дээрээ хэды ан гүрөөһэн алагдаа гээшэб? Арба гара дахин буу һүрөө бэлэй?», —гэжэд асуухадань, хэншье харюу хэлэбэгүй, гайхаһан шарайгаар, «хаана обоотой ябтатай гүрөөһэд хэбтэнэб» гэһэн шэнги иишэ тиишээ харасагаалдана, теэд юуншье харгдабагүй, бай байһаар юуншье алагдаагүй, хооһон хэбэртэй болошобо. «Бидэтнай иимэ шоно алаалди»,—гэжэд нэгэниинь дуугарна. Харюудань хэншье дуугарнагүй, булталаа атаархашаһан маягтай, хамараа харашоод зогсонод, нилээд удаан иимэ байдалай үргэлжэлһэнэй һүүлдэ удамарша ябаһан хүн толгойгоо һэгсэрэн, ехэл енгүүтэйгээр:

—Бидэнэр хадаа ан гүрөөһэ арба хорёорнь алаха хюдаха гэһэн ажалтай бэшэ, харин бэшэг ном, бэхэ саарһанай ажалтай хүнүүд гээшэбди. Тиимэ һэн тулалаа сэсэглиг ойдо сэнгэжэ, сэбэр агаарта амаржа, ан гүрөөһэнэй атар таргыень, зээрэг хурдыень үзэхэ хараха гэһэн байгаабди, тэрээниие мэдэхэ хэрэгтэй бшуу!—гэжэд убайгүй омогоор мүнөөхи дүрбэн үргөөлшэдөө һурган зандарна. Тиихэдэнь тэдэ дүрбэнэй нэгэн элигэ хатан энеэжэ:

—Зүб, зүб хэлэбэш, олон үгэ удха багатай, үсөөн үгэ үрэ ехэтэй гэдэг арадай үгын зүб байһаниинь энээн дээрэһээ мэдэгдэнэ. Харин энээнһээ үльгэртэй, олон дахин буудаашанай олзогүй бусахадань, ганса буудаашан гар дүүрэн бусахань гээшэ. Ганса аматын мохоошье һаань, гар бэрхэтэ юунһээ гээгдэхэб, хоёр аматын хурсашье һаань, хооһон ангуушан бүхэн буу ан хоёроо шудалха ёһотой байна бшуу!— гэжэд үгэеэ дүүргэбэ.

Спорт

Боксоор городой түрүү һуури эзэлэлгэ

Декабриин 24-дэ Улан-Удын түмэрзамшадай клубта боксоор республикын столицын түрүү һуури эзэлэлгын мүрысөөн эхилбэ. Наһа хүсэгшэдэй ба эдиршүүлэй дундаһаа тус бүриин түрүү һууриие 49 боксёрнууд буляалдажа байна.

Мүрысөөе эдир боксёрнууд эхилбэ. Түрүүшын үдэр эдиршүүл болон наһа хүсэгшэд нилээд шадабаритайгаар наадаба. Шапкаевтай уулзаһан эдир боксёр Мощинский һайн үрэ харуулаа. Богдановые илаһан хүнгэн шэгнүүртэй Омбоев эдиршүүлэй дунда чемпионой нэрэ зэргэ олобо. Мүн иимэ шэгнүүрэй бэетэй Портнягин Ещенкотэй уулзахадаа илалта туйлаба. Эрэшүүлэй дундаһаа хүнгэншэг шэгнүүртэй Жанчипов («Наука») ба Савчугов («Байкал») гэгшэд уулзахадаа Жанчиповынь техническэ талаар илаа.

Ринчинов дундуур шэгнүүртэй Орловтой («Байкал») уулзахадаа урда мэтэ хүнгэн ба зохидоор туласалдаа. Судьянар Ринчиновые илаа гэжэ тэмдэглээ. Баһа тиимэ шэгнүүртэй Островский («Наука») Синчугые («Байкал») илаһан байна.

Хүнгэн шэгнүүртэй Воронов (ПВЗ) Горнитой («Медик») туласалдаад шүүгдэһэн дээрэ тоологдобо. Мүн Михайловтай («Байкал») Баханов («Наука») туласалдаба.

Дундуур хүнгэншэг бэетэй Воробьев («Наука») БМАССР, Сибирь ба Дальна Востогой чемпион Николаевтай тулаа. Тиигээд туласалдаагаа саашань үргэлжэлүүлхэһээ арсажа, өөрыгөө илагдаһан дээрэ мэдэрбэ.

БМАССР-эй Прокуратурада

Колхозуудай ниитын малажал хүгжөөхэ гүрэнэй түсэб таһалдуулха, малажалай тоо бүридхэл бусайдуулха ба колхозуудай ниитын мал хулгайлха мэтын гэмтэ ябадал гаргаһан хэдэн хүнүүд БМАССР-эй Прокуратурын органуудаар һүүлэй үедэ хуулиин харюусалгада хабаадуулагдаа.

Жэшээлхэдэ, Кяхтын аймагай Энгельсын нэрэмжэтэ колхозой бухгалтер Эрдынеев малажалай тоо бүридхэл ба тоосоо бусайдуулһанай түлөө хуулиин харюусалгада хабаадуулагдажа, заһан заларуулгын хүдэлмэри хэхээр арадай сүүдээр сүүдлэгдэбэ.

Закаменай аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ байһан Ц. Цыренов ниитын малажал хүгжөөхэ гүрэнэй түсэб колхозойнгоо дүүргээгүй байбашье, колхозой мал үрихэ хороохо замда ороһон байгаа. 1951 оной турша соо малажалай зарим хүдэлмэрилэгшэдэй гэмээр 154 үхэрэй, 630 хони ямаанай гарзалһан болобошье, энэ ехэ материальна хохидолые хүсэлдүүлхын ба гэмтэ нюурнуудтань мал түлүүлхын түлөө Цыренов ямаршье хэмжээ абаагүй.

Цыреновэй, мүн энэ колхозой счетовод Аюшеевэй гэмтэ хэрэгүүдые хаража үзэхынь тула БМАССР-эй Верховно сүүдтэ эльгээгдээ.

Тэрэшэлэн Закаменай аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ байһан Гомбоевой гэмтэ хэрэг БМАССР-эй Верховно сүүдтэ эльгээгдэһэн байна. Гомбоевой гэмтэ һалаһаар хүдэлмэрилһэнэй эсэстэ орооной кампаниин түсэб таһалдуулагдаһан, олон мал үхүүлхэ, мал ба тэжээл үрихэ, хороохо ябадал гараһан байгаа.

Колхозой 12 хони хулгайлһанай түлөө Түнхэнэй аймагай Буденныйн нэрэмжэтэ колхозой ОТФ-эй даагша байһан Ф. Бобков, хонишод Усольцев, Чернигов, Г. Бобков гэгшэд тэрэшэлэн хуулиин харюусалгада хабаадуулагдаа.

Харюусалгата редактор
Б. А. ОЧИРОВ.

1952 ондо гүрэнэй урьһаламжануудаар шүүбэринүүдэй тиражуудые ба түлөөжэ дүүргэхэ тиражуудые үнгэргэхэ

ТҮСЭБ

Һаранууудай нэрэ	Урьһаламжануудай нэрэ	Тираж үнгэргэхэ үдэр ба газар	Урьһаламжануудай нэрэ	Тираж үнгэргэхэ үдэр ба газар
Январь	СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ гүрэнэй гурбадахи урьһаламжа	январиин 20-до 7-дохи тираж Кострома город	Гүрэнэй дотоодын шүүбэритэ 3 процентнэ урьһаламжа	январиин 30-да, 25-дахи тираж, Свердловск город
Февраль	—	—	—	—
Март	СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ гүрэнэй хоёрдохи урьһаламжа	мартын 9-дэ 9-дэхи тираж Караганда город	Гүрэнэй дотоодын шүүбэритэ 3 процентнэ урьһаламжа	мартын 30-да, 26-дахи тираж, Ленинград город
Апрель	СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ гүрэнэй дүрбэдэхи урьһаламжа	апрелиин 27-до 5-дахи тираж Луцк город	—	—
Май	СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ гүрэнэй табадахи урьһаламжа	майн 18-да 3-дахи тираж Брест город	Гүрэнэй дотоодын шүүбэритэ 3 процентнэ урьһаламжа	майн 30-да 27-дохи тираж, Хабаровск город
Июнь	Гүрэнэй 1948 оной 2 процентнэ урьһаламжа	июниин 22-то 9-дэхи тираж Рязань город	—	—
Июль	СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ гүрэнэй урьһаламжа (1951 ондо гаргагдаһан)	июлиин 27-до 1-дэхи тираж Воронеж город	Гүрэнэй дотоодын шүүбэритэ 3 процентнэ урьһаламжа	июлиин 30-да 28-дахи тираж, Горький город
Август	СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ гүрэнэй гурбадахи урьһаламжа	августын 24-дэ 8-дахи тираж Тюмень город	—	—
Сентябрь	СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ гүрэнэй хоёрдохи урьһаламжа	сентябриин 7 ба 8-да, шүүбэринүүдэй 10-дахи тираж ба түлөөһэ дүүргэхэ 1-дэхи тираж Калинин город	Гүрэнэй дотоодын шүүбэритэ 3 процентнэ урьһаламжа	сентябриин 30-да, 29-дэхи гол ба 5-дахи нэмэлтэ тиражууд, Москва город
Октябрь	СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ гүрэнэй дүрбэдэхи урьһаламжа	октябриин 12-то, 6-дахи тираж, Краснодар город	—	—
Ноябрь	СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ гүрэнэй табадахи урьһаламжа	ноябриин 9-дэ 4-дэхи тираж Курск город	Гүрэнэй дотоодын шүүбэритэ 3 процентнэ урьһаламжа	ноябриин 30-да, 30-дахи тираж Фрунзе город
Декабрь	Гүрэнэй 1948 оной 2 процентнэ урьһаламжа	декабриин 28 ба 29-дэ шүүбэринүүдэй 10-дахи тираж ба түлөөһэ дүүргэхэ 1-дэхи тираж, Калуга город	СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ гүрэнэй урьһаламжа (1951 ондо гаргагдаһан)	декабриин 14-дэ, 2-дохи тираж, Вологда город

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-85, отв. секретаря—3-23. Отделов: партийной жизни, культуры и быта—4-52, сельскохозяйственного и промышленности—6-84, мест. информации и писем—6-84. Для междугородных переговоров 16.

Н—03756 Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000.